

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Pöytäkirja

**Valtuuston kokous
22.-23.11.2016**

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Sisällysluettelo

Pöytäkirja	2
Osallistujaluettelo	44
Esityslista	46
Puheenjohtaja Ann Selinin puhe.....	47
Valtuuston päätöslausuma	51

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Aika: 22.11.2016 klo 10.04 – 17.00
23.11.2016 klo 9.00 – 12.13

Paikka: Helsinki Congress Paasitorni, Helsinki

Läsnä:

Sirpa Laakso	valtuuston puheenjohtaja
Berhan Ahmadi	valtuuston 1. varapuheenjohtaja
Sauli Isokoski	valtuuston 2. varapuheenjohtaja

44 valtuuston varsinaista jäsentä

2 henkilökohtaista varajäsentä

10 yleisvarajäsentä

2 tilintarkastajaa

17 hallituksen jäsentä

6 kassan hallituksen jäsentä

PAMin henkilökuntaa

Jyrki Konola sihteeri

Anu Valve sihteeri

1. Kokouksen avaus

Valtuuston puheenjohtaja Sirpa Laakson avasi valtuuston sääntömääräisen syyskokouksen 22.11. klo 10.00.

Avauspuheessaan Laakso oli huolissaan maan hallituksen kiristyslinjasta uskoen, että pahimmillaan tehdyt päätökset johtavat köyhyyden ja ihmisten eriarvoisuuden lisääntymiseen. Työttömiä rangaistaan alati kiristyville leikkauksilla ja kilpailukyky sopimuksen mukainen työajanpidennys revitään pienipalkkaisten selkärangasta. On vaikea uskoa, että Suomen talous ja vienti saadaan nousuun palvelualojen pienipalkkaisia työntekijöitä rankaisemalla, totesi Laakso.

Hän jatkoi toteamalla, ettei kauppojen laajentuneet aukiolot ole tuoneet luvattuja lisätunteja. Palkan piti nousta ja osa-aikaisten työntekijöiden tilanteen parantua, näin ei kuitenkaan ole käynyt niin suuressa mittakaavassa, harmitteli Laakso.

Eriarvoisuus kasvaa ja kuilu kansan välissä syvenee, tästä syystä ammattiyhdistysliikkeen on pidettävä entistä lujemmin yhtä. Hallituksen toimien ei pidä antaa nujertaa meitä palkansaajia, Laakso sanoi.

Lopuksi Laakso kiitti valtuutettuja kuluneesta vuodesta ja toivotti hyvää joulun odotusta.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Aluksi pidettiin hiljainen hetki valtuuston 1.varajäsenen Jutta Koikkalaisen sekä liiton pitkäaikaisten työntekijöiden Paula Grekelän ja Markku Kuoppamäen menehtymisen johdosta.

Todettiin kokouksen avaushetkellä läsnä olleet henkilöt sekä valtuuston kokoonpanossa syyskokouksen jälkeen tapahtuneet muutokset. Jutta Koikkalaisen poismenon takia Kirsi Salmelan 1. varajäseneksi nousi Tarja Venäläinen ja 2. varajäseneksi nousi Jaana Kokkola.

Osallistujalista on pöytäkirjan liitteenä.

3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuuden ehdot.

Todettiin, että kokous on laillisesti koollekutsuttu ja päätösvaltainen.

4. Kokousvirkaileijoiden valinta

4.1. Sihteerit (2)

Valittiin kokouksen sihteeiksi Jyrki Konola ja Anu Valve.

4.2. Ääntenlaskijat (5)

Valittiin viisi ääntenlaskijaa alueiden esitysten perusteella:

Soile Salminen, Häme-Pirkanmaa
Sari Pihlajaniemi, Lounais-Suomi
Matti Koski, Itä-Suomi
Nasu Kuuvalo, Helsinki-Uusimaa
Katja Mechelin, Helsinki-Uusimaa

Ääntenlaskijoiden puheenjohtajana toimi Matti Koski.

4.3. Pöytäkirjantarkastajat (2)

Valittiin kaksi pöytäkirjantarkastajaa alueiden esitysten perusteella:

Merja Lehto, Helsinki-Uusimaa
Päivi Kinnunen, Kaakkois-Suomi

4.4. Päätöslausumavaliokunnan jäsenet (9)

Valittiin päätöslausumavaliokunnan jäsenet alueiden esitysten perusteella:

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Anne Nyman, Häme-Pirkanmaa
Harry Vainio, Helsinki-Uusimaa
Jyrki Laaksonen, Lounais-Suomi
Heidi Kurtti, Oulu
Jonne Vatka, Keski-Suomi
Kai Vauhkala, Kaakkois-Suomi
Kati Mylly, Itä-Suomi

Hallitus valitsi kokouksessaan edustajakseen päätöslausumavaliokuntaan Tiia Tuomelan. Sihteerinä toimi yhteiskuntasuhteiden vastaava Hanna Kuntsi.

4.5. Menettelytapavaliokunta

Valittiin menettelytapavaliokunta, jonka muodostivat liiton johtoryhmä (Jyrki Konola, Niina Koivuniemi, Jaana Ylitalo, Timo Piironen, Annika Rönni-Sällinen) ja valtuuston puheenjohtajisto Sirpa Laakso, Berhan Ahmadi ja Sauli Isokoski sekä kokouksen sihteeri Anu Valve.

5. Kokoussääntöjen hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle kokoussäännöt.

6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle laadittu esityslista, joka on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtajaksi vaihtui Sauli Isokoski.

7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu

Liiton puheenjohtaja Ann Selin oli estynyt osallistumaan kokoukseen. Valtuusto kuuli ajankohtaiskatsauksen hänen videotervehdyksenään. Selinin puhe on pöytäkirjan liitteenä.

Seuraavaksi siirryttiin yleiskeskusteluun.

Markku Saarinen (Helsinki-Uusimaa):

Saarinen esitti kannatettuna päätösesityksenä: *Viime sopimuskaudella kun teimme ns. kiky-sopimusta, joka on keskusjärjestösopimus, niin sekä sopimusalatoimikunnat kuin hallituksen jäsenet kohtasivat aikamoista painostusta niin liittomme sisältä kuin ulkoakin. Jotta turvaisimme päätöksenteon oikeellisuuden, niin esitän: Kun olemme tekemässä ns. keskusjärjestösopimusta, tulisi sopimus alistaa valtuuston käsittelyyn ennen allekirjoitusta.*

Mira-Veera Auer (Helsinki-Uusimaa):

Auer esitti huolen palvelualojen pätkätöihin ja heikennettyihin työehtoihin, joihin ay-liikkeen pitäisi reagoida yli liittorajojen. Yksi tapa edunvalvontaan olisi luoda uusi luottamusmiessysteemi ja tuoda liittoa yhä voimakkaammin näkyviin työpaikoille, ehdotti Auer.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Sari Pihlajaniemi (Lounais-Suomi):

Pihlajaniemi kritisoi kauppojen laajentuneita aukioloja. Olkaa te onnellisia, joilla on vapaata joulua, huokaisi Pihlajaniemi. Lisäksi hän toivoi positiivista julkisuutta jouluna kiinni oleville kaupoille.

Aki Kivari (Lounais-Suomi):

Kivari ihmetteli tätä aikaa jolloin yrityksillä pyyhkii hyvin, mutta työntekijöille se ei näy missään. Palkka pysyy samana yrityksen menestyksestä huolimatta. Kyyti on kylmää. Lisäksi Kivari kertoi jättävänsä valtuustotyöskentelyn muuttuneen elämäntilanteen takia ja kiitti valtuustoa hyvästä yhteistyöstä.

Harri Hirvonen (Helsinki-Uusimaa):

Hirvonen puhui työn muuttumisesta automatisaation myötä.

Varastologistiikassa esimerkiksi valtavat robotit tulevat korvaamaan ihmistyön ja kaupan alalla automaattikassat yleistyvät. Työ muuttuu vääjäämättömästi, Hirvonen totesi.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa):

Lehto kertasi Suomen historian aikoja, jolloin Suomen kansaa on sorrettu ja koeteltu raskaasti. Myös viime vuosien armottomat tapahtumat jäävät historian kirjoihin, kun ay-liikettä murretaan ja yleissitovuutta ajetaan alas, Lehto totesi. Hän jatkoi, että kun ensi vuonna ay-liike täyttää 110 vuotta, pitää meidän yhdessä näyttää voimamme turvataksemme tulevaisuutemme.

Jyrki Laaksonen (Lounais-Suomi):

Laaksonen ihmetteli miten voi olla mahdollista, että ravintola-alan kannattavuus lasketaan henkilökunnan vähäisten palkanlisien leikkaamisen varaan. Matalapalkkaisella ravintola-alalla moni sinnittelee tilivälejä luovuutta vaativilla ratkaisuilla, Laakso totesi.

Isto Yrjönen (Helsinki-Uusimaa):

Yrjönen oli huolissaan alati kasvavasta eriarvoistumisesta ja kansan jakautumisesta. Tänä päivänä yhteiskunnallisten päätösten maksajiksi joutuvat kaikista kurjimmissa asemassa olevat, Yrjönen totesi. Suomi ja ay-liike viettävät juhlaa ensi vuonna. Voimme olla ylpeitä saavutuksistamme, mutta millä saamme pidettyä saavutetuista eduista kiinni ja olla ylpeitä juuristamme, Yrjönen ihmetteli. Olemmeko me rakentava voima, joka edelleen taistelee oikeudenmukaisemman, tasa-arvoisemman ja luokka jaosta vapaan Suomen puolesta, kysyi Yrjönen.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa):

Lehto kritisoi median luomaa illuusiota kokkien työstä. Arki ja todellisuus ovat kuitenkin kaukana tästä maailmasta, jossa vain työtä pelkäämätön pärjää. Työ vaatii kovan luonteen ja paljon uhrauksia. Palkka koostuu pienistä lisistä ja niistä on pidettävä kiinni. 100 % sunnuntaikorvaus on ja pysyy! Arvo se on meidänkin työllä, Lehto jyräsi. Käteen on jäätävä muutakin kuin tekemisen ilo. Lehdon mukaan alan palkkausjärjestelmän on pakko muuttua, jotta alan vetovoimaisuus säilyy.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Kim Stenberg (Lounais-Suomi):

Stenberg pohti kilpailukyky sopimusta, sen myötä luvattun 10 000 työpaikan toteutumista jatkuvien yt-neuvotteluiden ympäröidessä sekä alakohtaisten soveltamisneuvotteluiden haasteita. Stenberg kantoi huolensa myös liiton ruotsinkielisistä palveluista Ahvenanmaalla, kansainvälisestä edunvalvonnasta sekä keskusjärjestöhankkeen kariutumisesta.

Iida Viljanen (Häme-Pirkanmaa):

Viljanen kertoi tekevänsä kevään valtuustolle aloitteen, jonka mukaan vuoden 2018 alusta osastopalaute on 11 % liiton jäsenmaksuosuudesta, josta perusosan suuruus on kaksi prosenttia ja kannusteosan suuruus yhdeksän prosenttia. Ammattiosaston tulee olla jäseniään varten ja varat suunnata heidän ja erityisesti luottamushenkilöiden hyväksi, heidän aktivoimiseksi ja tukemiseksi. Osastoja tulee rahallisesti aktivoida toimimaan nimenomaan jäsenistön suuntaan, Viljanen perusteli.

Niina Ruutinen (Helsinki-Uusimaa):

Ruutinen pureutui ravintola-alan murrokseen ja työvoiman saatavuushaasteeseen, johon PAM voisi ottaa aktiivisemmän roolin.

Seuraavaksi kuultiin kommenttipuheenvuorot yleiskeskustelussa esiin tulleisiin asioihin.

Edunvalvontajohtaja **Jaana Ylitalo** esitti vastauspuheenvuoron Stenbergin huoleen keskusjärjestöhankkeen kariutumisesta. Ylitalo paheksui Akavan toimia keskusjärjestöhankkeessa, mutta totesi että Akava on perunut puheensa eriytymisestä palkansaajien tutkimuslaitoksen rahoituksesta.

Järjestöjohtaja Niina Koivuniemi jatkoi Stenbergille liiton päätöksestä osallistua yhdessä SAK:n kanssa koulutiedottajan ja järjestämis- ja jäsenhankintatyötä tekevän toimitsijan palkkaamiseen Ahvenanmaalla. Näin Ahvenanmaalla voidaan taata hyvät ruotsinkieliset palvelut.

Kokous keskeytettiin lounaan ajaksi klo 12.00. Kokous jatkui klo 13.00 yleiskeskustelulla, puheenjohtajana Sauli Isokoski.

Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa):

Vainio muistutti suomalaisen työelämän rakennemuutoksesta, joka vaatii myös ay-liikkeeltä muutosta. Robotisaatio ja digitalisaatio ovat tulevaisuutta ja myös palvelualoja koskettava asia. Uhka vai mahdollisuus, Vainio kysyi. Hän toivoi, että valtuusto tulisi käsittelemään asiaa kokouksessaan tulevaisuudessa.

Katja Maunula-Sairanen (Helsinki-Uusimaa):

Maunula-Sairanen totesi, että isot työttömyysluvut ja kova kilpailu työpaikoista mahdollistavat työnantajien kikkailun, joka edelleen mahdollistaa palkkojen polkemisen. Nykyinen politiikka lisää matalapalkkatöitä, joita erityisesti naiset tekevät palvelualan ammateissa. Maunula-Sairanen mukaan on ajan ilmiö, että huonosti palkatut työt hyväksytään. Maunula-Sairanen

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

pohti löytyykö ammattiliitostamme solidaarisuutta viedä vähimmäispalkkalakia eteenpäin.

Ulla Leskinen (Itä-Suomi):

Leskinen otti kantaa yksintyöskentelyyn ja korosti luottamushenkilöiden hoitavan aina maksavan jäsenen asioita. Jämäkkä luottamusmies ja hyvin hoidetut asiat takaavat vahvan liiton. Palvelua on saatava, Leskinen totesi.

Leskisen esitti kannatettuna päätösesityksenä: *Luottamusmiehet tarvitsevat nimikkotoimitsijan, jotta he pystyvät hoitamaan työtään mahdollisimman hyvin ja jäsenet saisivat mahdollisimman hyvää palvelua.*

Virpi Torniainen (Kaakkois-Suomi):

Torniainen muistutti äänestämisen tärkeydestä kuntavaaleissa. Äänestysaktiivisuutta pitäisi yrittää nostaa ja Torniainen kaipasi tuleviin kuntavaaleihin tukea SAK:n alueorganisaatiolta, PAMilta ja ammattiosastoilta. Lisäksi Torniainen halusi liitolta tilastoja kevään kuntavaalien pamilaisista ehdokkaista ja heidän vaalimenestymisestään.

Piia Kyrö (Kaakkois-Suomi):

Kyrö esitti kiitoksen PAMin markkinointiosastolle liiton markkinointimateriaalista. Hän kuitenkin toivoi, ettei virheellistä materiaalia pääsisi jakoon.

Aki Kivari (Lounais-Suomi):

Kivari pohti onko ay-liikkeellä valtaa. Onko se vain median luoma illuusio, ettei yksittäisellä työntekijällä ole sanansijaa tämän päivän työelämässä, Kivari mietiskeli.

Niina Ruutinen (Helsinki-Uusimaa):

Ruutinen jatkoi edellistä puheenvuoroa toteamalla, että majoitus- ja ravitsemisalalan huonot työolosuhteet ja työnantajien kohtuuttomat vaatimukset eivät ainakaan lisää alan houkuttelevuutta. Ruutinen haastoi liiton tekemään työnantajaliitto MaRan kanssa yhteistyötä, jolla saataisiin alan pitkäaikaistyöttömät takaisin työelämään ja toisaalta myös turvaamaan alan ammattitaitoisen työvoiman tulevaisuudessa.

Nasu Kuuvalo (Helsinki-Uusimaa):

Kikyn vaikutukset näkyvät työpaikoilla yksipuolisena saneluna, josta työntekijöille ei tule mitään hyvää, totesi Kuuvalo. Työpaikoilla vallitsee pelko ja työpahoinvointi. Työpaikoilla olisi ollut mahdollisuus sopia paremmin, mutta paikallinen sopiminen on kiertotie yleissitovien työehtosopimusten alas ajamiselle, sanoi Kuuvalo.

Anne Nyman (Häme-Pirkanmaa):

Kiky rassaa yhä vaan, huokaisi Nyman. Lähtekö Suomi nousuun sillä, että pienipalkkaisia rangaistaan eniten, Nyman kysyi. Kikyyn ei olisi pitänyt lähteä. Nyt vastalauseena maan hallituksen toimille meidän on osoitettava, ettemme niele ihan mitä vaan, totesi Nyman.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Lilli Kilpinen (Häme-Pirkanmaa):

Kilpinen kertasi kiky-sopimukseen lähtemistä. Hän totesi, että suuri osa ay-liikkeestä oli sitä mieltä, että neuvottelemalla saavutetaan enemmän kuin riitelemällä. Jotain saatiinkin samalla kun jotain menetettiin. Kilpinen kiitti neuvottelijoita ja totesi, että meissä on tietoa, taitoa ja voimaa tehdä muutoksia meidän kannaltamme parempaan suuntaan. Ei lannistuta, vaan taistellaan paremman tulevaisuuden puolesta myös jatkossa, kannusti Kilpinen. Jos riitelemme keskenämme, siitä ei hyödy kuin työnantajaleiri, Kilpinen totesi.

Kohta 7. jätettiin auki menettelytapavaliokunnan kokouksen ajaksi jonka jälkeen kokous jatkui ja toiminnanjohtaja **Jyrki Konola** esitti menettelytapavaliokunnan puolesta vastauksena Harry Vainiolle, että tulevaisuuden ilmiöitä tullaan käsittelemään jossain muodossa valtuustossa.

Virpi Torniaisen kaipaamia vaalitulastoja pamilaisten ehdokkaiden määrästä ja vaalimenestyksestä tullaan julkaisemaan ensi kevään kuntavaalien osalta, Konola totesi.

Keskusjärjestösopimukseen liittyen **Konola** vastasi Markku Saariselle, että sääntöjen mukaan liiton hallitus päättää keskusjärjestösopimusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Näin ollen asiaa ei voi alistaa valtuuston päätettäväksi.

Järjestöjohtaja **Niina koivuniemi** esitti menettelytapavaliokunnan vastauksen Ulla Leskiselle liittyen luottamushenkilöiden kummitoimitsijoihin. Koivuniemi totesi, että varsinaisia nimettyjä kummitoimitsijoita ei ole, koska käytäntö on osoittanut sen toimimattomaksi systeemiksi. Luottamusmiehille taataan jatkossa henkilökohtaiset yhteydet toimitsijoihin.

Saarinen Markku (Helsinki-Uusimaa):

Saarinen totesi, että hänen esitys keskusjärjestösopimuksen alistamisesta valtuuston päätettäväksi, oli kannatettu päätösesitys eli se oli muutosesitys liiton sääntöihin.

Toiminnanjohtaja **Konola** vastasi tähän, ettei esityksessä ollut mainintaa sääntömuutoksesta ja totesi vielä, että sääntömuutokset tulee tehdä normaalina aloiteprosessina valtuustolle 2 kuukautta ennen seuraavaa valtuuston kokousta.

Merkittiin kuulluksi puheenjohtaja Ann Selinin ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu, jotka toimivat päätöslausumavaliokunnan työn pohjana.

8. Hallituksen uuden jäsenen valinta

Hallituksen jäsen Markku Sojakka (valtakunnalliset, turvallisuusala) on pyytänyt ja saanut eron PAMin hallituksesta 15.10.2016 alkaen. Syynä on ollut työ- ja luottamustehtävissä tapahtuneet muutokset. Sojakan tilalle on valittava uusi jäsen hallitukseen, totesi kokouksen puheenjohtaja Sauli Isokoski.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Toni Lindgren (Valtakunnalliset) esitti kannatettuna esityksenä PAMin hallitukseen Marko Lähdesniemeä ja **Katja Mechelin (Helsinki-Uusimaa)** esitti kannatettuna esityksenä PAMin hallitukseen Mika Laitista.

Kuultiin Markku Saarisen kannatuspuheenvuoro Mika Laitisen valinnan puolesta.

Kuultiin Marko Lähdesniemen esittelypuheenvuoro.

Kokous keskeytettiin poliittisten ryhmäkokousten ajaksi, jonka jälkeen jatkettiin äänestyksellä.

Kokous keskeytettiin kahvitauon ja kuntavaalipaneelin ajaksi klo 14.30.

Kuntavaalipanelisteina toimivat Antti Kaikkonen (Keskusta), Antti Lindman (SDP), Krista Mikkonen (Vihreät), Aino-Kaisa Pekonen (Vasemmistoliitto), Sari Raassina (Kokoomus), Vesa-Matti Saarakkala (Perussuomalaiset). Panelistin juonsi toimittaja Peter Nyman.

Jatkettiin kokousta edelleen kohdasta 8. (Hallituksen uuden jäsenen valinta) klo 16.50 toteamalla vaalin tulos.

Marko Lähdesniemi	43 ääntä
Mika Laitinen	8 ääntä
Hylättyjä ääniä	2 ääntä

Todettiin, että valtuuston suorittaman vaalin perusteella PAMin hallitukseen jäljellä olevaksi toimikaudeksi on valittu Marko Lähdesniemi. Onniteltiin Lähdesniemeä.

Puheenjohtajaksi vaihtui Berhan Ahmadi.

9. Valtuustoaloitteista päättäminen

Todettiin, että valtuustolle on saapunut 26 aloitetta, joihin hallitus on laatinut lausunnot.

Ennen aloitteiden käsittelyä kuultiin **Merja Lehdon** (Helsinki-Uusimaa) kannatettu päätösesitys: *TES-aloitteet tulee jatkossa osoittaa suoraan sopimusaloimikuntiin. Jos aloite koskee välillisesti kaikkia sopimusaloja, siirretään se suoraan kaikkiin PAMin sopimusaloimikuntiin ajan ja resurssien säästämiseksi.*

Siirryttiin aloitteisiin.

Aloite 1: Turvamyynnin työehdot ja vähimmäispalkka saatava TES:iin

Työelämä on rajussa muutoksessa ja työnantajat ovat liiankin luovia ja yhdistelevät ammatteja ja toimenkuvia niin, että töiden hinta vaihtelee

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

riippuen siitä millä nimikkeellä työntekijä työskentelee. Turvattomuus työpaikoilla lisääntyy ja riski joutua kohtaamaan väkivaltaa päivittäisessä työssä on kasvanut, ja kasvaa yksintyöskentelyn ja aukioloaikojen pidennysten vuoksi. Tähän asiaan on reagoitava liiton sisältäpäin ja oltava valmiita tekemään aloitteita asian parantamiseksi.

Kaupassa työskentelevät myyjät joiden tehtävä on varmistaa hyvä myynti, saatavuus ja loistava asiakaspalvelu, ja vartijat joiden tehtävä on varmistaa työntekijöiden ja asiakkaiden turvallisuus sekä pienentää hävikkiä estämällä näpistykset ja ilkivalta ja jo olemassa olollaan rauhoittaa ympäristöä. Näistä kahdesta ammatista on muodostettu turvamyyjä, joita jo työskentelee toimipaikoissa monilukuinen määrä. TES:ssä ei kuitenkaan ole minkäänlaista merkintää tällaisesta myyjästä.

PAMin on otettava asiaan kantaa jämäkästi ja valvottava jäsentensä etuja, sekä myyjien että vartijoiden. Miten esimerkiksi pitäisi suhtautua vuokratyövoiman käyttöön jota turvamyyjät ovat? Pitäisikö tunteja tarjota jo olemassa olevalle henkilökunnalle ja millä perusteella, koska työsopimuslain 2. luku 5§ toteaa yksiselitteisesti työnantajan velvollisuuden tarjota lisätunteja omille osa-aikaisille työntekijöilleen ja mitä tässä tapauksessa tarkoittaisi kohtuullinen koulutus?

TSL 2. luku 5§

Jos työnantaja tarvitsee lisää työntekijöitä hänen osa-aikatyötä tekeville työntekijöilleen sopiviin tehtäviin, työnantajan on tarjottava näitä töitä osa-aikatyöntekijöilleen 6 luvun 6 §:stä riippumatta.

Jos 1. momentissa tarkoitettun työn vastaanottaminen edellyttää sellaista koulutusta, jonka työnantaja voi työntekijän soveltuvuuteen nähden kohtuudella järjestää, työntekijälle on annettava tällainen koulutus.

Esitän, että:

TES:een on kirjattava milloin toimenkuvaa on tarjottava halukkaille jo töissä oleville myyjille, jotka pyrkisivät ja olisivat soveltuvia tehtävään. Turvamyyjät ovat vuokratyövoimaa, jotka toimivat suurimmanosan ajasta myyjinä, ja PAMissa on otettava kantaa pitäisikö nuo tunnit tarjota omille jo töissä oleville työntekijöille.

Siihen on myös kirjattava vähimmäisvaatimukset koulutuksen tasosta ja sisällöstä, kartoittaa ja hinnoitella työtehtävät perustuen osaamisen tasoon ja vastuiden määrään.

Turvamyyjä joka työskentelee kaupassa tehden myyjän- ja vartijantöitä, on oltava vähintään samassa, mutta mieluummin korkeammassa palkkaluokassa myyjiin nähden ja hänelle on maksettava samat haittalisät kuin myyjille. Tällä estetään "halvempien" turvamyyjien käyttö kaupan kalleimmissa vuoroissa eli yövuoroissa. Kohta olisimme varmaankin siinä tilanteessa, jossa työnantaja kyseenalaistaa kaupan TES:n kalliimman yölisän.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Turvamyynnin palkkatason pitäisi olla vartijoiden 4 tason peruspalkka ja kaupan TES:n mukaiset lisät, koska he siellä työskentelevät.

Ulla Leskinen
Valtuuston jäsen

Hallituksen lausunto:

Turvamyynnin yhdistelmätehtäviä on otettu käyttöön yrityksissä viime vuosien aikana. Samalla nimikkeellä saatetaan teettää hyvinkin erilaisia työkokonaisuuksia. Tehtävät voivat painottua joko perinteisiin myynnin tehtäviin tai turvallisuuden valvontaan. Työnantajana voi olla joko kauppa, vartioimisliike tai vuokratyövoimana tehtävän tarjoava henkilöstöpalveluyritys. Tehtävän palkkaus vaihtelee yrityksittäin sen mukaan kuka on varsinainen työnantaja ja siten mitä työehtosopimusta noudatetaan. Työehtosopimukset eivät nykyisellään suoraan tunnista tehtävää, eikä anna vastausta tehtäväkohtaiseen palkkaukseen.

Syynä yhdistelmätehtävän käyttöönottoon on ollut pitkälti yritysten tahto säästää kustannuksissa. Jatkuva vartiointi on pienille vähittäiskaupoille ja kioskeille usein merkittävä kustannuserä. Kustannusten karsimiseksi on haettu ratkaisua mm. yhdistämällä myyjien ja vartijoiden töitä. Kaupoissa tapahtuva vartiointi on myös lisääntynyt väkivallan uhkatilanteiden lisääntyttyä ja kauppojen aukiolojen laajennuttua tämän vuoden alusta lukien. Kaupan liiton tuoreen selvityksen mukaan vartiointia on lisätty tänä vuonna 10-20 prosenttia.

Työsopimuslain 2. luvun 5 §:n perusteella lisätyö on tarjottava yrityksen omille osa-aikaisille työntekijöille. Lisätyön tarjoamisvelvoite ja omien työntekijöiden koulutusvelvoite on täyttyttävä ennen kuin yritys palkkaa uutta työvoimaa yritykseen. Velvoitteiden täyttymistä tulee valvoa yrityksissä, niin kaupan alan yrityksessä oman henkilökunnan näkökulmasta, kuin mahdollisesti palvelua tarjoavan yrityksen (vartioimisliike tai henkilöstöpalveluyritys) näkökulmasta.

Kahden selkeästi toisistaan poikkeavan tehtävän yhdistäminen on vaikeuttanut noudatettavan työehtosopimuksen määrittelyä. Lähtökohtana on ollut, että kaupan alan yritys on noudattanut kaupan työehtosopimusta. Jos vartioimisliike on hoitanut turvamyynnin tehtävää, tällöin noudatettava työehtosopimus on ollut vartiointialan työehtosopimus. Tehtäväkohtaiset peruspalkat ovat vaihdelleet ja maksettavista lisistä on saatettu sopia työehtosopimuksesta poikkeavasti työntekijän eduksi.

Toisistaan poikkeavien työtehtävien edellyttämät ammattitaitovaatimukset ovat selkeästi erilaisia ja käytännön työssä esimerkiksi myymälätyöntekijän tehtävien suorittaminen voi hankaloittaa vartijan tehtävän hoitamista. Kaupan palveluksessa oleva myyjä ei toisaalta voi toimia vartijana, koska vartioimisliiketoiminta on luvanvaraista toimintaa ja vartiointityö edellyttää asianmukaista koulutusta. Myynnin korvaaminen vartijalla ei myöskään automaattisesti ehkäise näpistyksiä ja muita rikoksia ja siten paranna asiakaspalvelutyön turvallisuutta. Pahimmillaan tehtävien yhdistäminen

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

siirtää työturvallisuusriskin myyjältä vartijalle, vaikkakin vartijalla on koulutuksensa myötä paremmat valmiudet suojautua mahdolliselta väkivallalta. Tehtävien yhdistämisellä pääsääntöisesti pyritään vähentämään työntekijöiden määrää.

Liitto on aiemmin linjannut asiakaspalvelutyön turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä. Samassa yhteydessä linjattiin myös myyjän ja vartijan työn yhdistämiseen liittyviä seikkoja. Linjauksen mukaan "Eri työehtosopimukseen kuuluvia työtehtäviä ei pidä yhdistää silloin, kun yhdistäminen vaarantaisi tehtävälle lainsäädännössä tai muutoin asetetut erityiset ehdot. Tapauskohtaisesti harkiten voidaan kuitenkin osallistua kokeiluihin, jotka perustuvat tes-osapuolten sekä henkilöstön edustajien ja työnantajien yhteistyöhön ja sopimiseen. Tällöinkin eri työtehtävien yhdistämisessä tulee huomioida ainakin seuraavat asiat:

- *pelisäännöistä tulee sopia luottamusmiesten kanssa*
- *vakinaista työvoimaa ja käytettävissä olevia työtunteja ei voida vähentää*
- *järjestelyn tulee olla työntekijöille vapaaehtoista*
- *työehtosopimuksen vähimmäismääräysten tulee toteutua ja yhdistelmätehtävästä maksaa mahdollisesti erillistä korvausta*
- *kokeilun tulee olla määräaikainen ja pitää sisällään kokemusten tarkastelun."*

Turvamyynnin tehtävän ja yleensä yhdistelmätehtävien arviointia ja aiemman linjauksen päivittämistä on jatkettu työryhmässä, jonka työskentelyyn on osallistunut kaupan ja vartiointialan luottamusmiehiä sekä liiton edustajia. Työryhmä jatkaa työtään ja raportoi näkemyksistä liiton hallitukselle. Linjauksen pohjalta valmistaudutaan seuraavaan neuvottelukierrokseen.

Päätösesitys:

Valtuusto toteaa, että linjausten valmistelua jatketaan työryhmässä sekä kaupan ja turvallisuusalan sopimusaloimikunnissa. Päivitetyn linjauksen pohjalta valmistaudutaan seuraavaan neuvottelukierrokseen.

Päätös: *Valtuusto totesi, että linjausten valmistelua jatketaan työryhmässä sekä kaupan ja turvallisuusalan sopimusaloimikunnissa. Päivitetyn linjauksen pohjalta valmistaudutaan seuraavaan neuvottelukierrokseen.*

Aloite 2: Kaupanalan tes, tasoitusjärjestelmä, korvaava työ, jouluaaton lisä, tauot, lisät

Tasoitusjärjestelmässä on ongelmana, että työnantaja voi teettää 48h/viikko alkujaksosta ja tästä johtuen loppujaksosta ei tarjoa töitä lainkaan tai todella vähän. Lisätunteja tekemälläkään ei saa lisää palkkaa. Pitkät tasoitusjaksot ovat todella hankalia työntekijälle seurata, ja rankoista työviikoista ei saa minkäänlaista korvausta, koska työaika ei tule ylittämään keskimäärin 37,5h/viikossa, josta saisi ylityökorvausta.

Työntekijä joutuu myös säästämään rahojaan seuraaville kuukausille, koska

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

työtä ei tarvitse enää tarjota loppujaksosta, jos työnantaja on teettänyt ne alkujaksossa.

Toivoisimme tasoitusjakson enimmäisviikkojen määrän vähentämistä (8 viikon jakso on kohtuullinen työntekijällekin). 48 tunnin viikkotyöaika on kohtuuton ilman lisäansiota.

Lisätyönä tehdyt tunnit tulisi maksaa 40h/vkossa ylittävältä osalta korotettuina.

Korvaavatyö: Tästä olisi hyvä saada lakia tarkempi määräys työehtosopimukseen, joka perustuu työntekijän vapaaehtoisuuteen.

Jouluaatto: Jouluaatosta on maksettava työntekijälle sunnuntaikorvaus, koska aukioloaikojen muutoksen myötä kaupat ovat auki pidempään, vaikka joulurauha julistetaan klo 12.

Taukojen pituus: Kahvitauon pituus määriteltävä 15 min.

Postin ja pankin palveluslisä: Posti-/pankkipalveluista tulee maksaa 5 %:n työkohtaisuuslisä työntekijöille, jotka sitä tekevät. Työkohtaisuuslisästä voisi mainita tessissä tarkemmin.

PAM Raahen seudun osasto 093

Hallituksen lausunto:

Kaupan työehtosopimuksen mukaan työnantaja voi teettää työtä 2-26 viikon tasoittumisjärjestelmässä kuusi päivää viikossa, kunhan työpäivien määrä tasoittuu keskimäärin viiteen työviikkoon kohden ja työaika vähintään työntekijän työehtosopimuksen mukaiseen työaikaan. Yksittäisen työviikon 48 tunnin enimmäistyöaika perustuu kahdeksan tunnin työpäivään.

Tasoittumisjärjestelmän pituuteen kohdistuu ristiriitaisia toiveita: toiset haluavat lyhentää sitä ja toiset pidentää jopa yhteen vuoteen asti. Työehtosopimus mahdollistaa kuitenkin suhteutetun kuukausipalkan maksamisen, jolloin työntekijän ansio pysyy tasaisena, vaikka työtuntien määrä vaihtelisi. Tehtyä lisätyötä ei voi työehtosopimuksen mukaan vähentää jäljellä olevan tasoittumisjakson tunneista.

Korvaavasta työstä on neuvoteltu Kaupan Liiton kanssa viimeksi vuonna 2014. Korvaavan työn määritelmästä saati sen vapaaehtoisuudesta ei silloin päästy yhteisymmärrykseen. Osa yrityksistä on yksipuolisesti ottanut käyttöön korvaavan työn malleja. Siksi hallitus pitääkin perusteltuna, että kaupan työehtosopimukseen pyrittäisiin neuvottelemaan korvaavaa työtä koskeva määritelmä ja edellytykset sen käyttämiselle. Edellytyksiä ovat ainakin vapaaehtoisuus sekä lääkärin arvio työn vaikutuksista työntekijän terveyteen ja paranemiseen.

Aloitteessa on esitetty muutoksia kaupan alalla maksettaviin lisiin, jotka liittyvät laajemmin koko palkkausjärjestelmään. Palkkausjärjestelmissä

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

yleisesti hyväksyttynä pidetään periaatetta, jonka mukaan yksilön palkka on sitä korkeampi, mitä vaativampaa työtä hän tekee, mitä pätevämpi hän on ja mitä parempi on hänen työsaavutuksensa.

Kaupan alalla palkkausjärjestelmä perustuu edelleen nimikkeisiin. Tämän järjestelmän on nähty takaavan sen, että yksittäinen työntekijä pystyy helposti tarkastamaan palkkansa oikeellisuuden ja sen määräytymisen perusteet.

Esimerkiksi myyjänä työskentelevien tehtäviin liittyy kuitenkin erilaisia osaamisvaatimuksia, eriasteisia vastuuta sekä erilaista kuormitusta ja erilaisia työolosuhteita. Nimikkeisiin perustuvat palkkausjärjestelmät erottelevat puutteellisesti tällaisia ”samannimisten” tehtävien erilaisia vaativuustekijöitä. Ne reagoivat hitaasti vaativuuden muutoksiin, kun nimikkeiden sijoittaminen palkkaportaisiin tapahtuu tyypillisesti työehtosopimusosapuolten välillä. Uuden nimikkeen tai tehtävän ilmaantuessa sille ei myöskään ole automaattisesti järjestelmästä johdettavissa velvoittavaa minimipalkkamääräystä. Näistä syistä nimikepohjaisia järjestelmiä on jouduttu jälkikäteen paikkaamaan tyypillisesti erilaisilla, työehtosopimukseen sovitulla lisillä sekä tes-osapuolten yhteisillä tulkinnoilla.

Tehtävän vaativuuden arviointiin perustuvilla palkkausjärjestelmillä pystytään nimikejärjestelmiä paremmin huomioimaan kunkin yksittäisen tehtävän vaativuus. Järjestelmät mahdollistavat myös sen, että tehtävän sisällön muuttuessa ja kokonaan uusien tehtävien ilmaantuessa välineet vaativuuden arviointiin ovat olemassa. Näissä järjestelmissä mikään työehtosopimuksen soveltamispiiriin kuuluva tehtävä ei myöskään sellaisenaan jää palkkausjärjestelmän ulkopuolelle.

Kaupan alalla on käynnissä palkkausjärjestelmän uudistamista koskeva työryhmätyö. Työryhmän tulee huomioida eri ammattiryhmien työn vaativuus, työn kuormittavuuden sekä työn edellyttämän osaamisen vaikutus palkan muodostukseen. Tässä työssä arvioitavaksi tulevat erilaiset palkkausjärjestelmät, mm. niiden toimivuus ja vastaavuus toimialan muutoksiin ja muutosalttiuteen sekä sen myötä eri tehtävien osaamis- ym. vaatimuksiin.

Päätösesitys: *Aloite otetaan huomioon kaupan palkkausjärjestelmätyössä ja siirretään kaupan sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.*

Päätös: *Aloite otetaan huomioon kaupan palkkausjärjestelmätyössä ja siirretään kaupan sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.*

Aloite 3: **Kutsujärjestelmästä otetun työvuoron sairausloman palkanmaksuvelvollisuus PAMin alojen eri tesseissä**

Jos työntekijä on ottanut tarjotun työvuoron työnantajan ylläpitämästä kutsujärjestelmästä ja TA on sen hyväksynyt TT:n sen tekemään, ja TT sairastuukin eikä pysty tekemään sovittua työvuoroa, tulkitaan Kaupan liitossa, ettei sairausajan palkanmaksuvelvoitetta ole, jos lisävuorosta on sovittu vasta ko. ajankohdan työvuorolistan esillepanon jälkeen.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Mara-alalla sairausajanpalkka maksetaan myös lisätyövuoroista, koska maran tsessissä on kirjaus:

Tuntipalkkaiset työntekijät

- *tuntipalkkaiselle työntekijälle maksetaan perustuntipalkkaa työvuorolistaan merkityistä tunneista.*

Esitämme, että Kaupan tessiin tulee kirjata vastaava kirjaus, niin Kaupan liitto/työnantajat eivät voi tulkita tessiä toisin, vaan joutuvat maksamaan sairausajanpalkan kaikista sovituista vuoroista riippumatta siitä onko ne sovittu ennen vai jälkeen työvuorolistan julkaisemisen.

PAM liikealan Mikkelin seudun osasto 008 ry

Hallituksen lausunto:

Palvelualojen ammattiliiton kanta on johdonmukaisesti ollut myös kaupan alalla se, että työntekijän hyväksytyä tarjotun työvuoron tulee hänelle hänen sairastuessaan maksaa palkkaa sairausajalta kuten työvuoroluettelo on merkityiltä päiviltä.

Asiasta on oltu erimielisiä liittojen kesken ja tulkinta on nyt saatettu työtuomioistuimeen ratkaistavaksi. Prosessi on vielä kesken ja odotamme työtuomioistuimen ratkaisua asiassa.

Päätösesitys: Valtuusto merkitsee hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös: *Valtuusto merkitsi hallituksen lausunnon tiedoksi.*

Aloite 4: Aattovapaat

Aukioloaikojen vapauduttua aattovapaat ovat osaltaan menettäneet merkityksensä, koska niillä on pyritty varmistamaan TT:n mahdollisuus levätä ja viettää aikaa juhlapyhien aikana perheen ja ystävien kanssa tai muuten mahdollistetaan pidempi vapaa.

Kaupan tessiin on kirjattu aatot, joista kaksi tulisi olla vapaana ja kaksi töissä.

Esitämme, että aukiolojen laajennuttua pyhä ja sitä edeltävä aatto olisi "lukittu" yhteen, niin että TT saisi pidemmän vapaan ko. kohdassa, eli jos aatto on vapaa, myös sitä seuraava juhlapyhä olisi myös vapaa. Edistää jaksamista ja korostaa myös juhlapyhien merkitystä, muuten kaikki päivät ovat yhtä arvokkaita/arvottomia ja kohta eivät ole lisänmaksamisen arvoisia.

PAM liikealan Mikkelin seudun osasto 008 ry

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Hallituksen lausunto:

Kaupan työehtosopimuksen mukaan vakituisella työntekijällä tulee olla oikeus saada vuodessa kaksi aattovapaata neljästä vapaaksi. Vuosiloman alle jäävä aattovapaa katsotaan saaduksi.

Vuoden 2017 alusta kaupan alan työehtosopimuksen vuosivapaajärjestelmä mahdollistaa arkipyhäjärjestelmää paremmin työntekijän toiveiden huomioimisen vapaiden sijoittelussa. Vuosivapaat on mahdollisuuksien mukaan annettava jonkin muun vapaan, kuten esimerkiksi työntekijän viikkovapaan tai vuosiloman yhteydessä. Vuosivapaa voidaan sijoittaa arkipyhän ajalle. Annettaessa kaksi vuosivapaata saman viikon aikana, tulee niistä vähintään toisen sijoittua jonkin muun vapaan yhteyteen. Näin ollen työnantaja voi suunnitella aatoksi viikkovapaan ja arkipyhäpäivälle vuosivapaan.

Vuosivapaita annettaessa on kuultava työntekijää. Kuuleminen voidaan toteuttaa yrityksessä muutoin noudatettavien periaatteiden mukaan, kuten toimitaan esimerkiksi viikkovapaa- tai vuosilomatoiveiden kohdalla. Olennaista on se, että työntekijällä on ollut mahdollisuus ilmaista toivomuksensa vuosivapaiden sijoittamisesta. Kolme päivää tai sitä pidemmästä yhdenjaksoisesta vuosivapaasta on sovittava työntekijän kanssa.

Aukioloaikojen vapauduttua on entistäkin tärkeämpää suunnitella työvuorot siten, että työntekijä aidosti saa pidempiä yhtäjaksoisia vapaita. Työntekijöiltä kerätään vuoden 2017 aikana kokemuksia siitä, miten vuosivapaita on sijoitettu muiden vapaiden yhteyteen. Kokemukset otetaan huomioon seuraavissa työehtosopimusneuvotteluissa.

Päätösesitys: Aloite siirretään käsiteltäväksi kaupan sopimusaloimikuntaan.

***Päätös:** Aloite siirrettiin käsiteltäväksi kaupan sopimusaloimikuntaan.*

Aloite 5: ABC- asemilla, jotka ovat auki 24/7, pitäisi olla oma mallinsa työvuorojen suunnittelusta ja niiden kiertosuunnasta

Esitämme, että kirjataan tessiin yövuorojen jälkeen työvuorojen kiertosuunta loogiseksi ja yövuoron jälkeen nukkumapäivä.

PAM liikealan Mikkelin seudun osasto 008 ry

Hallituksen lausunto:

Yhteinen lausunto aloitteista 5, 6 ja 7 aloitteen 7 jälkeen.

Aloite 6: Kaupan tes on jäljessä työelämää ABC- asemien osalta eikä yötyöstä ole riittävästi työntekijää suojaavaa säännöstöä

ABC-asevilla jotka ovat auki 24/7, voisi henkilöille, jotka tekevät jatkuvaa yövuoroa, madaltaa kuukausipalkkaan oikeuttavaa tuntirajaa esim. 30–34

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

viikkotuntiin. Helpottaa työssä jaksamista ja yövuorot olisivat halutumpia. Vaikuttaisi myös mahdollisesti työn arvostukseen.

PAM liikealan Mikkelin seudun osasto 008 ry

Hallituksen lausunto:

Yhteinen lausunto aloitteista 5, 6 ja 7 aloitteen 7 jälkeen.

Aloite 7: Viikonloppuvapaa

Ammattiosasto 067 esittää, että kaupan TESIin tulisi tekstimuutos kohtaan 7§ vapaat: viikonloppu vapaa la-su kerran kuukaudessa.

Perustelut: Työntekijöille olisi työhyvinvoinnin kannalta tärkeää, että joka kuukausi olisi vapaa viikonloppu. Kun on tiedossa kerran kuussa olevasta viikonloppuvapaasta, voi työntekijä paremmin yhdistää perheen ja työn.

PAM Liikealan Porin osasto ry 067

Hallituksen lausunto aloitteisiin 5, 6 ja 7:

Työn tekemisen tapojen muuttuminen on koettu palvelualoilla voimakkaammin kuin monella muulla alalla. Työajat epäsäännöllistyvät entisestään ja vuorokauden ja viikon työ- ja vapaa-ajan yhteensovittaminen käy yhä haastavammaksi.

Huonosta työaikojen hallinnasta aiheutuvat terveydelliset haitat ja tapaturmat muodostavat väestötasollakin merkittäviä kustannuksia. Työaikojen aiheuttama kuormitusuhka on tunnistettu jo työturvallisuuslakiin vuonna 2013 tehdyssä muutoksessa. Lain muutoksen perusteluissa työelämä- ja tasa-arvovaliokunta piti työaikoihin liittyvien haittojen ja vaarojen selvittämistä ja arviointia sekä siihen liittyvää työaikakuormituksen vähentämistä erittäin tärkeinä ja tarpeellisina keinoina työterveyden ja -turvallisuuden parantamisessa. Työturvallisuuslain [10 §:n](#) mukaisessa työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa työajat tulee ymmärtää laajasti, jolloin työ- ja lepoaikoihin liittyvien seikkojen lisäksi otetaan huomioon työntekijän tosiasiallinen työhönsidonnaisuusaika sekä työkuormituksen yksilöllinen vaikutus.

Parhaillaan on valmisteilla työaikalain uudistus. Hallitus katsoo, että lain tarkastelussa tulisi huomioida myös muuttuneen työelämän aiheuttama työaikakuormitus. Tiedossa on, että vuorotyö ja erityisesti yötyö aiheuttaa terveyshaittoja kuten väsymystä ja unihäiriöitä sekä lisää nykyäilyksen mukaan riskiä sairastua moniin eri sairauksiin, kuten syöpään ja sydän- ja verisuonisairauksiin. Työtapaturmien ja onnettomuuksien riski kasvaa. Työntekijän vireys ja suoriutuminen heikkenevät erityisesti aikaisten aamuvuorojen sekä yövuorojen aikana ja tilanteissa, joissa ei ole ollut mahdollisuutta riittävään lepoon esimerkiksi sijaistamisesta johtuvien tuplavuorojen vuoksi ennen seuraavaa työvuoroa. Palautumista edistävät tai

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

sitä haittaavat tekijät ovat kuormittumisen kannalta siten yhtä merkittäviä kuin itse työvuoron tai työviikon pituus.

Tutkimusten mukaan hyvillä työaikaratkaisulla, kuten työvuorojen oikealla rytmityksellä ja kiertosuunnalla voidaan merkittävästi parantaa ja turvata työntekijöiden terveyttä ja työturvallisuutta ja vähentää riskejä. Työntekijöiden vaikutusmahdollisuudella työaikoihin on todettu olevan yhteys paremmaksi koettuun terveydentilaan ja vähäisempiin sairauspoissaoloihin. Stressioireita on selvästi vähemmän silloin, kun on yksilöllisen jouston mahdollisuus ja työaikoihin voi itse vaikuttaa.

Työterveyslaitos on kehittänyt työaikaratkaisuja ja työajoista johtuvien haitta- ja vaaratekijöiden arviointia varten sekä yrityksille että julkiselle sektorille soveltuvia menetelmiä, jotka ovat työpaikoilla vapaasti hyödynnettävissä. Työterveyshuollolla on asiantuntemus terveistä vuorotyörytmeistä sekä yötyön vaikutusten lieventämisestä.

Työaikakuormituksen hallinta ja työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen vaatii monitahoista lähestymistä. PAM vaikuttaa uudistuvaan lainsäädäntöön, tavoittelee työehtosopimusratkaisuissa työhyvinvointia tukevia malleja sekä tukee työpaikkojen paikallista sopimista kohti hyviä sekä tuottavuutta että hyvinvointia edistäviä ratkaisuja.

Päätösesitys aloitteisiin 5,6 ja 7:

Aloitteet ja hallituksen lausunto otetaan huomioon työaikalain uudistamiseen vaikutettaessa sekä annetaan käsiteltäväksi työsuojelu- ja tasa-arvovaliokunnalle sekä kaupan sopimusaloimikuntaan.

Päätös: *Aloitteet ja hallituksen lausunto otetaan huomioon työaikalain uudistamiseen vaikutettaessa sekä annetaan käsiteltäväksi työsuojelu- ja tasa-arvovaliokunnalle sekä kaupan sopimusaloimikuntaan.*

Aloite 8: Vuosiloman alkaminen

Ammattiosasto 067 esittää, että kaupan TESIin tulisi tekstimuutos kohtaan 6. VUOSILOMA, vuosiloma alkaa maanantaista ellei työntekijä toisin halua.

Perustelut: Työnantaja ei voisi esim. juhannuksen päiviä siirtää loman alkuun, vaan ne tulisivat loman päätteeksi.

PAM Liikealan Porin osasto ry 067

Hallituksen lausunto:

Työehtosopimuksessa vuosilomaetuudet määräytyvät vuosilomalain ja työehtosopimuksen mukaan. Työnantajan on annettava ennen loman määräämistä työntekijälle tai tämän edustajalle mahdollisuus esittää mielipiteensä loman ajankohdasta. Erityisesti vuosiloman sijoittamisesta on

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

työehtosopimuksissa sovittu alakohtaisia määräyksiä, joihin vuosiloman alkamista koskevan aloitteen tavoite soveltuu.

Päätösesitys: Aloite siirretään kaupan sopimusaloimikuntiin.

Päätös: *Aloite siirretään kaupan sopimusaloimikuntiin.*

Aloite 9: Kylmähuonelisä

Meidän osasto haluaa ottaa kylmähuonelisään kantaa ja ehdottaa, että se maksettaisiin kaikille maitokaapissa työskenteleville. Nyt on kuulunut "kentältä" ettei sitä makseta kaikille.

On "kellotettu" kauanko työajasta ollaan ns. kylmähuoneessa ja jos työajasta puolet on myymälän puolella, ei kylmähuonelisää makseta! Ja aina ei ole otettu edes työaikaan kuluvia taukoja huomioon kellotuksessa.

Osastomme ehdottaa, että kylmähuonelisä maksetaan jokaiselle maitokaapissa työskentelevälle, ilman "kellotuksia".

PAM-Liikealan Ylivieskan seudun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Kaupan työehtosopimuksessa on erinäinen määrä olosuhdelisiä, joiden saaminen edellyttää työskentelyä näissä olosuhteissa pääasiallisesti yli puolet työajasta. Kylmähuonelisä kuuluu pääasiallisesti kylmässä työskentelevälle työntekijälle, tällöin hänelle maksetaan prosenttimääräinen lisä kaikilta työtunneilta.

Aloitteessa kuvataan tilannetta, jossa työntekijän työaika on kellotettu ja todettu, että suuri osa työajasta kuluu kylmissä olosuhteissa, mutta ei kuitenkaan yli puolet. Kaupan työehtosopimus ei tällöin velvoita työnantajaa lisän maksamiseen. Työpaikalla voidaan kuitenkin paikallisesti sopia, että lisää maksetaan tällaisessa tilanteessa esimerkiksi pienempänä kuin 5 %.

Päätösesitys: Aloite siirretään kaupan sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös: *Aloite siirretään kaupan sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.*

Aloite 10: Siirtymäaika, lauantaillisä, siivousliinojen kuljetus

Siirtymäaika saatava takaisin "näkyväksi". Nyt homma ei toimi, siirtymäaikoja ei kerrota. Ne piti lisätä työaikoihin, mutta näin ei tehdä, sanotaan vaan, että on se laskettu. Mutta jos sinulla on työaika jossain kohteessa esim. 24 minuuttia ja seuraavassa kohteessa puolituntia ja siirtymään menee 10–15 minuuttia, niin mistä sen otat? Muuta ku omaa aikaa..... Vähän vaikea selittää, mutta siirtymää ei todellakaan huomioida.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Sitten se lauantailisät olisivat kiva, niin kuin monille muillekin maksetaan lauantaista lisää.

Ja yksi ongelma on likaisten siivousliinojen kuljetus...omalla autolla niitä viedään paikasta toiseen ja kotiin asti. Sitten ne ovat haittoina siellä autossa tai autotallissa.....tää on ehkä enemmän työpaikka-asia, mutta kun ei ole sellaista ihmistä ketä kiinnostaisi hakea niitä likaisia pyykkejä tai ei muka ehditä...

PAM Kouvolan seudun kiinteistötyöntekijät ry

Hallituksen lausunto:

Puhdistus- ja siivousalan palkkausjärjestelmässä on ollut 31.12.2010 asti määräys siirtymäajan korvaamisesta 85 %:n mukaisena tehtäväkohtaisesta palkasta. Uudesta palkkausjärjestelmästä, joka on tullut voimaan 1.1.2011, on siirtymäajan säännös poistettu. Aiemmin voimassa olleen määräyksen mukainen siirtymäaika on luettu 1.1.2011 alkaen kokonaan työajaksi ja siltä ajalta maksetaan täysi palkka. Työnantajan tehtävänä on huolehtia siitä, että työntekijä pystyy suorittamaan kussakin kohteessa sopimuksen mukaisen työn ja hänellä on riittävästi aikaa kohteesta toiseen siirtymiseksi, ottaen huomioon kohteiden välisen etäisyyden ja kulkuyhteydet. Työpäivän pituus ja maksettu palkka muodostuvat kohteissa käytetyn työajan ja siirtymäaikojen yhteenlasketusta ajasta.

Eri aloilla on sovittu maksettavaksi erilaisia lisiä. Kiinteistöpalvelualalla lauantailisän maksamisesta ei ole sovittu. Muutaman nimetyn lauantain (mm. loppiais-, helatorstai- ja itsenäisyyspäiväviikon lauantait) osalta on sovittu maksettavaksi 50 %:lla korotettua palkkaa, jota taas toisaalta ei ole monilla muilla aloilla sovittu.

Likaisten siivousliinojen kuljetus on, kuten aloitteessa mainitaankin, työpaikkakohtaisesti hoidettava asia.

Päätösesitys: Valtuusto päättää siirtää aloitteen kiinteistöpalvelualan sopimusaloimikunnalle huomioitavaksi tarvittaessa seuraavissa työehtosopimusneuvotteluissa.

***Päätös:** Valtuusto päätti siirtää aloitteen kiinteistöpalvelualan sopimusaloimikunnalle huomioitavaksi tarvittaessa seuraavissa työehtosopimusneuvotteluissa.*

Aloite 11: **Kiinteistöpalvelualan tes sivu 46 harjoittelun määritys. Harjoittelijana pidetään myös koulujen loma-aikoina työskenteleviä koululaisia ja opiskelijoita.**

Ammattiosasto 503 esittää, että PAM ryhtyy toimenpiteisiin työehtosopimuksen muuttamiseksi siten, että henkilöä ei voida pelkän opiskelun loma-ajan takia sijoittaa harjoittelijan palkkaryhmään ja, että kyseinen lauseke poistetaan kokonaisuudessaan työehtosopimuksesta.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Perustelut: Henkilö on voinut työskennellä kiinteistöpalvelualalla ennen opiskelujensa alkamista useampanakin vuonna ja on aloittanut opiskelemisen uudelleen uuden ammatin hankkimiseksi. Tällä hetkellä sopimus antaa kuitenkin mahdollisuuden sijoittaa henkilön harjoittelijan palkkaryhmään, ammatillisesta kokemuksestaan huolimatta, hänen työskennellessään loma-ajallaan itsenäisesti kiinteistöpalvelualan yrityksessä.

PAM Tampereen kiinteistötyöntekijät os. 503 ry

Hallituksen lausunto:

Kiinteistöpalvelualan työehtosopimuksessa harjoittelijalla tarkoitetaan työntekijää, jolla ei ole työtehtävien edellyttämää ammattitaitoa tai pätevyyttä ja jonka työtehtävistä suoriutuminen edellyttää ohjausta.

Harjoitteluajalla tarkoitetaan sitä aikaa, jonka kuluessa työn vaatima suoritusvarmuus, normaali suoritustaso ja työtehtävien edellyttämä harkinta keskimäärin saavutetaan.

Harjoittelu-aika määräytyy työtehtäväkohtaisesti eikä sille ole työehtosopimuksessa määritelty enimmäis- tai vähimmäisaikoja.

*Harjoittelijoita ovat myös työntekijät, jotka suorittavat koulutukseen liittyvää harjoittelu-
jaksoa sekä koululaiset tai opiskelijat, jotka työskentelevät koulujen loma-
aikoina.*

Nykyinen määräys mahdollistaa koululaisen ja opiskelijan palkkaamisen harjoittelijan palkalla huolimatta siitä, että hänellä olisi kappaleen alussa mainittu työtehtävien mukainen ammattitaito tai pätevyys. Hallitus pitää aloitetta kannatettavana.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kiinteistöpalvelualan sopimusaloitteen huomioitavaksi seuraavissa työehtosopimusneuvotteluissa.

Päätös: *Valtuusto päätti siirtää aloitteen kiinteistöpalvelualan sopimusaloitteen huomioitavaksi seuraavissa työehtosopimusneuvotteluissa.*

Aloite 12: **Kiinteistöpalvelualan työehtosopimuksen 12 § tilapäinen poissaolo**

Kohta 1, 2,3 tai 4 päivää muutetaan jäljempänä esitettyyn muotoon.

Perustelut: Lauseen alkuperäinen muoto antaa työntajalle mahdollisuuden tulkita pykälää siten, että poissaolon alkaessa, esimerkiksi torstaina olisi viimeinen

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

poissaolopäivä sunnuntai, ja maanantaina olisi palattava työhön. Epäselvyyksin välttämiseksi ja pykälän tarkoituksellisuuden saavuttamiseksi on tekstimuutos tarpeellinen. Lisäksi tulisi laittaa esimerkki, jossa selkeytetään kyseistä kohtaa.

Esimerkki: Ensimmäinen hoidon järjestämiseen tai hoitamiseen käytetty päivä on torstai, toinen perjantai, lauantai on vapaa, sunnuntai on vapaa, maanantai on kolmas ja tiistai neljäs poissaolopäivä.

Ammattiosasto 503 esittää, että kyseinen kohta muutetaan seuraavanlaiseksi: Hoidon järjestämisen tai hoitaminen kestää 1,2,3 tai 4 TYÖPÄIVÄÄ.

Hallituksen lausunto:

Kiinteistötyönantajat ry:n ja Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n tulkinnat asiasta ovat erimieliset, joten tekstin muuttaminen PAMin kannan mukaiseksi ei tällä hetkellä ole yksipuolisesti mahdollista. PAMin näkemyksen mukaan sairaan lapsen hoidon järjestäminen tai palkallinen hoitaminen voi kestää 1, 2, 3, tai 4 työpäivää. Tämä on perusteltavissa työtuomioistuimen päätöksellä 1977–121. Asiasta on ollut erimielisyyksiä, jotka on saatu sovittua PAMin kannan mukaan ja asiassa pyritään pääsemään esityksen mukaiseen ratkaisuun ja tarvittaessa asia tullaan antamaan työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

Päätösesitys: Hallituksen lausunto merkitään tiedoksi.

Päätös: Hallituksen lausunto merkittiin tiedoksi.

Aloite 13: Työkengät

Työnantajan korvattavaksi, hankittavaksi turvalliset työkengät työntekijöilleen työturvallisuutta lisäämään.

Perustelut: Moniosajuuden lisääntyttä työntekijät tekevät työtä myös varasto yms. verrattavissa työssä. Rullakoiden purkua, siirtelyä, pumpun käyttöä, hankalien ja raskaiden tavaroiden siirtoa, jolloin jalkoihin ja jalkateriin kohdistuu paljon tapaturmariskiä/-alttiutta.

PAM liikealan Vaasan seudun osasto ry 005 PAM Vasanejden Handels rf 005

Hallituksen lausunto

Lain mukaan työnantajan on kustannuksellaan hankittava tapaturman tai sairauden vaaran estämiseksi käytettävät suojaimet ja välineet kaikille niille työntekijöille, joille ne ovat työnkuvan ja työpaikalla tehdyn vaarojen arvioinnin perusteella tarpeellisia. Tarpeelliseksi katsottavat turvalliset työkengät tulee työnantajan tällöin kustantaa ehdoitta. Tapaturman riskiä ei vähennä se, että työtä tehdään vain lyhytkestoisesti tai satunnaisesti ja siksi turvavälineet tulee olla kaikilla, jotka edes joskus tekevät riskialttiiksi katsottavia työtehtäviä.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Tämän lisäksi työnantaja voi olla halukas tukemaan työntekijöiden työkykyä ja turvallisuutta kustantamalla kokonaan tai osittain sellaisten laadukkaiden varusteiden, kuten työjalkineiden hankintaa, silloinkin kun ne eivät ole varsinaisesti lain perusteella työnantajan vastuulla.

Työnantajien kiinnostus tarjota työhyvinvointia ja työkykyä tukevia sekä sairauspoissaoloja vähentäviä palveluita ja etuja on kasvanut viime vuosina, kun ymmärrys työhyvinvoinnin ja tuottavuuden yhteydestä on kasvanut. Työhyvinvoinnin tukemiseen tähtäviä keinoja on syytä tuoda neuvottelupöytiin niin liittojen välisissä, kuin myös työpaikalla tapahtuvissa paikallisissa neuvotteluissa.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää, että aloite siirretään kaikkiin sopimusaloimikuntiin sekä työsuojelu- ja tasa-arvovaliokuntaan käsiteltäväksi.

Päätös: *Valtuusto päätti, että aloite siirretään kaikkiin sopimusaloimikuntiin sekä työsuojelu- ja tasa-arvovaliokuntaan käsiteltäväksi.*

Aloite 14: Työsopimuksen ja liitteiden allekirjoittaminen

Työsopimusta allekirjoitettaessa työnantaja ei voi vaatia muita samanaikaisesti sovittavia sopimuksia työntekijän allekirjoitettavaksi. Muita sopimuksia voidaan tehdä vasta kun koeaika on päättynyt.

Perustelut: Työnantaja allekirjoittaa samalla kun työntekijä allekirjoittaa/tekee työsopimuksen myös sopimuksen, jolla työntekijä hyväksyy vuorokausilevon lyhyemmäksi kuin TES:n 11 tuntia. (allekirjoitettavaksi laitettu 7 tuntia)

PAM liikealan Vaasan seudun osasto ry 005 PAM Vasanejden Handels rf 005

Hallituksen lausunto:

Kaupan työehtosopimuksen mukaan vuorokausilepo voidaan sopia 11 tunnin sijaan vähintään 7 tunnin mittaiseksi. Sopijapuolina ovat työnantaja ja työntekijä ja sopimus tehdään työehtosopimuksen 23 §:n mukaisesti paikallisesti sopien. On tärkeää huolehtia, että asiat joista on työehtosopimuksessa tarkoitettu sopia paikallisesti, eivät tule osaksi työsopimusta. Työehtosopimuksen mukaiset paikalliset sopimukset ovat irtisanottavissa, mutta osana työsopimusta niiden irtisanominen on vaikeampaa.

PAMin lähtökohta on lisäksi, että kaikki paikalliset sopimukset jätettäisiin tehtäväksi koeajan jälkeen. Tällöin voidaan puhua edes jossain määrin tasaveroisista sopimuskumppaneista, toisin kuin työsopimusta solmittaessa, jolloin työntekijän neuvotteluasema on heikko. Sopimuksen sitovuuden edellytys on, että molemmat osapuolet tahtovat siihen sitoutua.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Paikalliseen sopimiseen liittyviä käytäntöjä ja menettelyjä on tarkoitus kehittää ja ristiriitaiset säännökset perata työehtosopimuksesta paikallisen sopimisen selkotyöryhmässä, joka aloittaa työnsä vuoden 2017 alussa. Työryhmässä käsitellään myös paikallisen sopimisen juridiikkaa ja pelisääntöjä, mukaan lukien työnantajan ja yksittäisen työntekijän välillä solmittavia paikallisia sopimuksia.

Päätösesitys: Aloite lähetetään kaupan sopimusaloimikuntaan.

Päätös: *Aloite lähetetään kaupan sopimusaloimikuntaan.*

Aloite 15: Itsensä työllistävän ja mikroyrittäjän jäsenyys

Tällä hetkellä yrittäjä voi olla liiton ja PAMin työttömyyskassan jäsen enintään 18 kuukauden jälkisuojan ajan. Jos yritystoiminta jatkuu jälkisuojan jälkeen, PAMin ja työttömyyskassan jäsenyys päättyy. Yrittäjä voi jatkaa PAMin (ei työttömyyskassan) jäsenenä, mutta siitä on erikseen ilmoitettava liittoon. Yhden ja kahden hengen yrityksiä perustetaan paljon palvelualueille.

Esitämme, että liiton tulee perustaa työryhmä selvittämään mikroyrittäjien ja itsensä työllistävien jäsenyyden kehittämistä. Olisiko mahdollista perustaa esimerkiksi omaa kassaa tai kokonaan omaa jäsenmuotoa. Mitä koulutusta tai verkostoitumista PAM voisi yrittäjäjäsenilleen tarjota?

PAM 003 ry

Hallituksen lausunto:

Aloite on hyvin ajankohtainen. Palkkatyön ja pienyrittäjyyden välimaastossa liikkumiseen liittyvät ansioturva-oikeuteen liittyvät ongelmat on yleisesti tiedostettu ja selvitystyö ns. yhdistelmävakuutuksen aikaansaamiseksi on käynnissä. Työ- ja oikeusministeri Lindström asetti kesäkuussa 2016 kahden hengen työryhmän, toimeksiannon mukaan työryhmän on selvitettävä työttömyysturvajärjestelmän muutostarpeet seuraavilta osin:

- pää- ja sivutoimisen itsensä työllistämisen kannusteiden parantaminen*
- työntekijä- ja yrittäjästatusten vaihtelusta tai niiden samanaikaisuudesta johtuvien työttömyysturvan saamisen esteiden poistaminen ja molempien huomioonottaminen työttömyysturvajärjestelmässä*
- työnteon eri muotojen nykyistä paremmin huomioonottaminen*

Työryhmä jättää muistionsa 14.12.2016 mennessä. Tämän jälkeen työryhmän esitykset siirtyvät palkansaajajärjestöjenkin käsiteltäväksi. Aikanaan työryhmän esitykset voivat johtavat työttömyysturvalainsäädännön muutoksiin.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi. Työryhmän saatua toimeksiantonsa valmiiksi PAM ja PAMin työttömyyskassa vaikuttavat suoraan ja SAK:n kautta esityksen sisältöön osana normaalia edunvalvonta- ja vaikuttamistyötään.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Päätös: *Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi. Työryhmän saatua toimeksiantonsa valmiiksi PAM ja PAMin työttömyyskassa vaikuttavat suoraan ja SAK:n kautta esityksen sisältöön osana normaalia edunvalvonta- ja vaikuttamistyötä.*

Aloite 16: Vuokratyönvälitysyhtiön perustaminen

Palvelualojen ammattiliitto PAM perustaa yhtiön (osuuskunta, PAMin yhdessä työttömyyskassansa kanssa 100 % omistaman osakeyhtiön tms.) välittämään vuokratyövoimaa aloille, joille PAM neuvottelee työehtosopimukset ja joilla vuokratyövoiman välitykselle on tarvetta. Yhtiöön voi liittyä ilmoituksella kaikki ne PAMin jäsenet, jotka ovat myös työttömyyskassan jäseniä ja joiden työssäoloehto ansionsidonnaisen päivärahan saamiseksi täyttynyt.

Yhtiön tarkoituksena on toimia vapailla työmarkkinoilla, laajentaa PAMin jäsenpalveluita tarjoamalla jäsenille myös työnhankintaa ja -välitystä, sekä välillisesti helpottaa PAMin työttömyyskassan rahoitukseen kohdistuvia paineita.

Perustelut: Epäsäännöllinen työ ja etenkin vuokratyö on edelleen Suomessa kasvava trendi. Lukuisista onnistuneistakin kampanjoista (esim. Operaatio Vakiduuni) huolimatta emme ole kyenneet ratkaisemaan kaikkia vuokratyöhön liittyviä ongelmia; nollatuntisopimuksia, perusteettomia vuoronsiirtoja tai jopa perumisia, työsuojelullisia ongelmia, työntekijöiden perehdytykseen ja opastamiseen liittyviä puutteita. Perustamalla oman toimijan vuokratyö- ja työnvälitysmarkkinoille pystymme valvomaan työntekijöiden työehtoja ja -oloja aivan uudella tavalla.

Pitkittynyt taloustaantuma yhdessä ihmisten osto- ja kulutuskäytämisen murroksen kanssa on aiheuttanut ennen kokemattoman työttömyysaallon myös palvelualoille. PAMin työttömyyskassassa on enemmän etuudensaajia kuin koskaan. Vaikka jäsen onkin työttömyydeltä vakuutettu ja pääsee ansionsidonnaiselle päivärahalle, aiheuttaa pitkittynyt työttömyys myös eläkekarttuman pienentymistä – jolloin työttömyyden seuraukset ovat nähtävissä vasta vuosien kuluttua. Pitkäaikainen työttömyys myös heikentää uudelleen työllistymistä ja kohottaa syrjäytymisriskiä. Lisäksi nykyinen hallitus pyrkii kiristämään ansiosidonnaisuudenehtoja ja –kestoja, jolloin työttömäksi jääneelle jäsenelle tulisi mahdollisimman nopeasti löytää hänen osaamistaan vastaavaa mielekästä työtä.

Järjestöllisesti pitkittynyt korkean työttömyyden aika tulee aiheuttamaan nostopaineita kassan jäsenmaksuihin, jolloin PAMin osuus kokonaisjäsenmaksusta tulee vähenemään tai kokonaisjäsenmaksu nousemaan. Molempien voidaan odottaa vaikuttavan negatiivisesti PAMin jäsenmaksukertymään, joko suoraan tai välillisesti jäsenmäärän laskun myötä, jolla on toimintaa heikentävä vaikutus.

Toimimalla itse avoimilla työmarkkinoilla, sekä tarjoamalla osuuskunnanjäsenille takuupalkka- tai -tuntimalleja, pystymme pitämään jäsenet kiinni työmarkkinoiden rajapinnassa ja pienentämään syrjäytymisriskiä. Oman toimitsijan ei tarvitse tuottaa voittoa, joten

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

mahdollinen liikeyliäämä voidaan tarpeen vaatiessa ohjata tukemaan työttömyyskassan toimintaa.

Vuokratyömarkkinat ovat erittäin kilpailtuja ja markkinoilla on useita maineeltaan hieman kyseenalaisia toimijoita. Koska omalla toimijallamme ei olisi voitto-odotusta ja koska toimijamme työntekijät olisivat PAMin jäseniä, joilla on vähintään 10 kuukauden työkokemus, pystyisimme tarjoamaan ammattitaitoista työväkeä kilpailukyisin hinnoin. Perustamalla toiminnan aluetoimistojen yhteyteen, toimintamme olisi myös maanlaajuista. Oma toimijamme tulisi olemaan kilpailukykyinen ilman, että toimijalla on tarvetta polkea työntekijöiden työoloja tai -ehtoja.

Toimijamme, vaikka juridisesti työnantaja olisikin, tulisi käytännössä toimimaan työntekijän roolissa, jolloin eturistiriitaa ei olisi. Päinvastoin, koska toimija tulisi laajentamaan jäsenpalveluita, olisi jäsen edelleen keskiössä ja toimija ajaisi jäsenen etua välittämällä jäsenen osaamiseen ja taitoihin soveltuvaa työtä.

PAM – Osuustoiminnan ammattilaiset ry, Osasto 002

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa kiinnitetään huomio merkittävään epätyypillisten työsuhteiden ja vuokratyön ongelmavyhteen, johon kuuluvat mm. nollatuntisopimukset, työntekijöiden perehdytyksen ja opastamisen puutteet, perusteettomat vuoronsiirrot ja perumiset ja työsuojeluongelmat. Näiden asioiden valvonta ja parantaminen ovat iso työsarja ja liiton perustoimintaa.

Vuokratyöväilyyhtiön perustaminen ei ole ammattiliiton ydintoimintaan. Se vaatisi sekä käynnistämisvaiheessa että myöhemmin resursseja ja osaamista mitä liitolla ei ole. Kuten aloitteessa aivan oikein todetaan, niin ala on erittäin kilpailtu. Liiton aiemmat kokemukset yritystoiminnasta eivät ole rohkaisevia. Mikäli yritys kuitenkin päätettäisiin perustaa ja sen toiminta vastoin ennako-odotuksia tuottaisi liikevoittoa, ei sen ohjaaminen työttömyyskassalle olisi aivan mutkatonta. Lisäksi työttömyyskassalaki rajaa selkeästi millaisessa toiminnassa kassa voi olla mukana. Tällaiseen toimintaan liittyisi myös maineriski, koska liitto olisi ns. kaksoisroolissa.

Suomessa on viime aikoina syntynyt lukuisia erilaisia alustoja tms. ratkaisuja, joiden avulla työstä voi nostaa erilaisia ansioita. Mm. Journalistiliitto on kesällä 2016 perustanut jonkinlaisen voittoa tavoittelemattoman media-alan osuuskunnan. Sen tavoitteena on auttaa liittonsa jäseniä tekemään free- ja pätkätöitä.

Päätösesitys:

PAM selvittää vuoden 2017 aikana erilaisten ratkaisujen toimivuutta ja mahdollista soveltuvuutta aloilleen ja jäsenilleen.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Isto Yrjönen (Helsinki-Uusimaa):

Yrjönen esitti vastineensa hallituksen vastaukseen ja korosti puheenvuorossaan olevansa tyytyväinen, että työnvälitysyhtiön toiminnan edellytyksiä on luvattu selvittää. Vaikka oman yrityksen perustaminen ei ole liiton ydinosaa ja se vaatisi resursseja sekä uskallusta, näen että meidän on muututtava, koska maailma ympärillä muuttuu, korosti Yrjönen.

Perustamalla oman yrityksen huolehtimaan jäsentemme työnvälityksestä, pystymme rakentamaan reilummat ja eettisesti kestävätkä vuokratyö- ja työnvälitysmarkkinat, suojaamaan ja turvaamaan jäsentemme työelämämahdollisuudet, jatkoi Yrjönen.

Isto Yrjönen (Helsinki-Uusimaa) esitti kannatettuna päätösesityksenä:

Hallituksen päätösesitykseen lisätään seuraavat lauseet:

Selvitystyö lähtee siitä, että aloitteessa kuvaillun kaltainen toimija perustetaan. Selvitystyön vaiheista raportoidaan valtuuston kevät- ja syyskokouksille ja selvitys työ valmistuu viimeistään valtuuston kevät kokoukseen 2018 mennessä.

Mira-Veera Auer (Helsinki-Uusimaa):

Auer kannatti aloitetta sekä Yrjönen muutosesitystä. Vuokranvälitysfirmit ovat olleet työnantajien keino kiertää työehtoja. TESSiä on noudatettava ja nyt olisi oiva tilaisuus asettaa vuokratyömarkkinoille standardit, joita yritysten tulisi noudattaa, Auer perusteli.

Aloitteen 16 käsittely jatkui seuraavana päivänä menettelytapavaliokunnan kokoukseen jälkeen. Kirjaukset jatkuvat sivulla 38.

Päätös: *PAM selvittää vuoden 2017 aikana erilaisten ratkaisujen toimivuutta ja mahdollista soveltavuutta aloilleen ja jäsenilleen. Selvitystyön vaiheista raportoidaan valtuuston kevät- ja syyskokouksille ja selvitystyö valmistuu valtuuston kevätkokoukseen 2018 mennessä.*

Aloite 17: Opiskelijat työpaikoilla

Työpaikoille oppimaan tulevat opiskelijat joutuvat usein tilanteeseen, jossa ei ole kyse oppimisesta vaan ilmaistyön teettämisestä. Kuvatunlainen toiminta on haitallista sekä opiskelijoille, että työntekijöille, joiden tunnit teetetään opiskelijoilla.

Ehdotammekin, että PAM tiivistää yhteistyötä oppilaitosten kanssa, sekä tutkii mahdollisuuden siitä, voisivatko toimitsijat auttaa myös opiskelijajäsenen oppimiseen liittyvissä asioissa työpaikoilla

PAM 003 ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa kuvattu tilanne, jossa työssäoppijan työpanosta käytetään vakituisen työvoiman korvaamiseen, on relevantti huolenaihe. Ensisijaisesti

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

oppilaitosten tulee puuttua tilanteeseen, jossa heidän opiskelijansa eivät saavuta työssäoppimiselle asetettuja tavoitteita. Parhaalla tavalla värinkäyttöä vastaan kamppaillaan varmistamalla, että informaatio oppilaitoksen, työpaikan ja työssäoppijan välillä toimii moitteettomasti. Oppilaitosten työelämätietytyudessa on usein petrattavaa. PAM voi olla mukana näiden osaamisvajeiden paikkaamisessa kattavan oppilaitosyhteistyön kautta.

Päätösesitys:

Aloite otetaan huomioon liiton koulutuspoliittisessa edunvalvonnassa.

Päätös:

Aloite otetaan huomioon liiton koulutuspoliittisessa edunvalvonnassa.

Aloite 18: Pienten työpaikkojen edunvalvonta on varmistettava

Pienille työpaikoille on mahdollistettava vahva edunvalvonta ja luottamushenkilöedustus. Pienten työpaikkojen järjestäytymistä on vahvistettava tehokkaasti liiton toteuttamalla järjestämistyöllä.

Perustelut:

Liittokokous asetti tavoitteeksemme vahvat työpaikat järjestämiseksi hyödyntäen. Erittäin paljon vahvistamista vaatii pienet työpaikat, joita on pelkästään jo Helsinki-Uusimaa-alueella kymmeniä tuhansia. Pienillä työpaikoilla työntekijät ovat usein työnantajansa armoilla. Työntekijät tekevät paljon määräaikaisissa työsuhteissa töitä tai työpaikan työntekijät voivat kokonaisuudessaankin olla vuokratyövoimaa, jolloin riski työsuhteen katkeamiseen on merkittävä ja luottamushenkilöksi asettumisen rima korkeammalla. Tällaiset työpaikat asettavat haasteen luottamushenkilön perinteiselle valinnalle ja edunvalvontamahdollisuuksille. Siksi on selvitettävä uudenlaiset keinot työpaikan edunvalvonnan varmistamiseksi. Luottamushenkilö on merkittävä taho luomaan hyvää vuorovaikutusta ja ennaltaehkäisemään haastavia tilanteita, joita työyhteisössä syntyy.

PAMin tulee selvittää mahdollisuudet uudenlaisen luottamushenkilön valitsemiseen työntekijöiden edunvalvojaksi niin, että erityisesti pienet työpaikat saadaan vahvan liiton edunvalvonnan piiriin entistä paremmin.

PAM-Helsingin Kauppatyöntekijät ry os.001

Hallituksen lausunto:

Järjestämistyö on aloitettu eri puolilla Suomea pamilaisilla työpaikoilla tämän vuoden aikana. Pääasiassa kohdeyritykset ovat olleet ja ovat nimenomaan pieniä yrityksiä, joissa ei ole luottamushenkilöorganisaatiota. Tällä pyritään kasvattamaan työpaikan sisäistä voimaa ja muodostamaan pysyvä liittorakenne myös pienten yritysten sisään. Järjestämistyön kautta voidaan päätyä erilaisiin yrityskohtaisiin luottamusjärjestelmiin, jotka huomioivat nimenomaan kyseisen yrityksen tilanteen parhaiten.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Tämän lisäksi hallitus pitää kannatettavana sitä, että eri alojen luottamusmiessopimuksia kehitettäisiin siten, että pienten työpaikkojen työntekijöiden mahdollisuudet luottamusmiehen valintaan paranisivat.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee vastauksen tiedoksi ja lähettää esityksen sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi.

Katja Mechelin (Helsinki-Uusimaa) esitti kannatettu muutosesityksenä: *Esitän, että valtuusto päättää aloitteen toteuttamisesta ja aivan minimissään selvitystyön tekemistä, onko kyseisenlaiselle luottamushenkilölle lainsäädännöllisiä esteitä. Lisäksi selvityksessä on huomioitava, voiko aloitteessa kuvattu luottamusmies edustaa työntekijöitä normaalia luottamusmiestä kapeammalla sektorilla, esim. siten, ettei hänelle tarvitse toimittaa yrityksen tietoja, mutta tällä voisi olla neuvottelu oikeus mm. palkkauskysymyksissä. Perusteluina: Valtuusto käyttää liiton ylintä päätösvaltaa ja voi linjata toimintaa. Asia kuuluu pikemminkin järjestölinjalle kuin sopimusaloimikuntiin. Aloitteen kaltainen luottamushenkilö vahvistaisi liiton roolia työpaikoilla, mutta keventäisi liitto-organisaation riita-asioita määrältään.*

Iida Viljanen (Häme-Pirkanmaa):

Viljasen mielestä luottamushenkilöitä on saatava pienille työpaikoille, mutta hänelle jäi epäselväksi aloitteessa mainittu uudenlainen luottamushenkilö tarkoittaa. Viljanen totesi, että liiton strategian mukainen järjestämistyön tärkeäksi toiminnaksi. Sinä olet liitto, minä olen liitto, yhdessä olemme enemmän, julisti Viljanen.

Isto Yrjönen (Helsinki-Uusimaa):

Yrjönen kannatti aloitetta ja Mechelinin tekemään muutosesitystä. Pienten ja keskisuurten työpaikkojen määrä tulee kasvamaan kokoajan ja Yrjösen mukaan on erittäin tärkeää turvata jäsenhankinta pienilläkin työpaikoilla, Yrjönen korosti.

Aloitteen 18 käsittely jatkui seuraavana päivänä menettelytapavaliokunnan kokoukseen jälkeen. Kirjaukset jatkuvat sivulla 38.

Päätös: *Valtuusto merkitsee vastauksen tiedoksi ja lähettää esityksen liiton käsiteltäväksi.*

Aloite 19: Työhyvinvointikortti -koulutus työnantajatuen piiriin

Työtahti lisääntyy palvelualojen työpaikoilla. Pienemmällä porukalla toivotaan tehtävän aina vain parempaa tulosta. Työssäjaksaminen ja työhyvinvointi täytyy nostaa avainasemaan työuria pidennettäessä.

Työhyvinvointikortti -koulutus antaa hyvät perusedellytykset kehittää työhyvinvointia niin työnantajan kuin työntekijänkin näkökulmista. Koulutuksen tavoitteena on käynnistää kehittämisprosesseja työpaikalla ja

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

lisätä yhteistyötä. Koulutus vahvistaa yhteistä käsitystä työhyvinvoinnista sekä jäsentää rooleja ja vastuita. Päivän aineistot, keskustelut ja ryhmätehtävät auttavat kehittämiskohteiden työstämistä koulutuksen jälkeen työpaikoilla.

PAM – Apteekkialan osasto esittää, että Työturvallisuuskeskuksen Työhyvinvointikortti -koulutus lisättäisiin työnantajatuon piirissä oleviin koulutuksiin.

PAM-Apteekkialan osasto ry 320

Hallituksen lausunto:

Työnantajatuon piirissä olevat kurssit ovat aina kohdennettu luottamushenkilöille, joista erityisesti työsuojeluhenkilöstö on jo peruskursseilla hyvin paljon tutustunut Työhyvinvointikorttikoulutuksen sisältöihin. Toki pelkästään työhyvinvointiin päiväksi syventyminen ja vertaiskeskustelut antavat lisävinkkejä työpaikan kehittämiskohteisiin myös luottamushenkilöille. Erityisesti koulutuksesta kuitenkin hyötyvät jäsenet.

Työnantajatuon piiriin on erittäin vaikea neuvotella lisää kursseja ilman, että jotain entisiä kursseja otetaan esityksestä pois. Jokaiseen neuvottelukertaan valmistautuessa on tarkkaan harkittava kurssikokonaisuus, jota työnantajille esitetään. Kokonaisuuteen vaikuttavat kurssien määrä, kurssipäivien määrä ja PAMin strategiset painotukset kyseiselle toimintavuodelle. Lopulliseen neuvottelutulokseen vaikuttaa vahvasti myös työnantajan näkemys tarvittavista kursseista.

Päätösesitys:

Tarjotaan Työhyvinvointikorttikoulutusta vuoden 2018 TA-tuen piiriin neuvoteltaviin kursseihin, jos se kurssikokonaisuuden näkökulmasta on neuvotteluesitykseen sopiva.

Päätös: *Tarjotaan Työhyvinvointikorttikoulutusta vuoden 2018 TA-tuen piiriin neuvoteltaviin kursseihin, jos se kurssikokonaisuuden näkökulmasta on neuvotteluesitykseen sopiva.*

Aloite 20: Luottamushenkilöiden kielitaito

Viime aikoina luottamustehtäviin on valittu henkilöitä, jotka eivät puhu suomea. Tällä hetkellä ei ole mitään kriteereitä, vaan jäsenet valitsevat keskuudestaan sopivan henkilön luottamustehtävään. Tehdessään valintaa he eivät välttämättä tiedä, mitä kieltä ehdolla oleva henkilö puhuu. Oletuksena varmaankin on, että vähintään suomea. Luottamusmiehen tehtävänä on toimia neuvottelijana, sopijana, sovittelijana ja tiedon välittäjänä työnantajan ja työntekijän välillä. Miten tämä tapahtuu, jos työnantaja ja työntekijä puhuvat suomea ja luottamusmies ei. Mikäli jäsen ei saa apua ja palvelua omalla kielellä, niin tuskin hän on kauaa jäsen, koska työttömyyskassan edut saa muualtakin. Jotta edunvalvonta toteutuu, tulee luottamusmiehen kyetä kommunikoimaan suomen kielellä. PAMin jäsenistä kuitenkin vain 5 % on ulkomaalaistaustaisia.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Ammattiosasto PAM Tampereen kiinteistötyöntekijät os. 503 ry esittää, että PAM ryhtyy toimenpiteisiin, jotta luottamushenkilöiden yleisiin valinta ohjeisiin tai työehtosopimukseen kirjataan " Luottamustehtävien hoitamisiin vaaditaan suomen kielen taito."

PAM Tampereen kiinteistötyöntekijät os.503 ry

Hallituksen lausunto:

Työsopimuslain 2 luvun 1 §:n mukaan työnantajan on kaikin puolin edistettävä suhteitaan työntekijöihin samoin kuin työntekijöiden keskinäisiä suhteita. Lisäksi työnantajan on huolehdittava siitä, että työntekijä voi suoriutua työstään myös yrityksen toimintaa, tehtävää työtä tai työmenetelmiä muutettaessa tai kehitettäessä. Lisäksi työnantajan on työsopimuslain mukaan huolehdittava työturvallisuudesta työntekijän suojelemiseksi tapaturmilta ja terveydellisiltä vaaroilta niin kuin työturvallisuuslaissa säädetään.

Työlainsäädännön asettamien velvoitteiden täyttäminen edellyttää, että työntekijän kanssa voidaan asioida työntekijän omalla tai muutoin hänelle ymmärrettävällä kielellä. Tarvittaessa työnantajan velvollisuutena on hankkia ja kustantaa tulkkipalvelut, jotka mahdollistavat asioimisen työntekijän kanssa.

Pamilaisilla työpaikoilla työskentelee työntekijöitä monista eri kieliryhmistä. Tämä haastaa arjen kommunikaatiota suhteessa työnantajaan, mutta myös suhteessa luottamusmieheen. Erityisesti niissä työpaikoissa ja yrityksissä, joissa työnantajan edustajat eivät puhu suomea, työntekijöiden keskuudessa on paljon eri kieliryhmiä tai joissa muuta kuin suomea arkikielenään käyttävän ryhmän koko on merkittävän suuri, tulisi yhdessä työnantajan kanssa neuvotellen löytää sellainen luottamusmiesjärjestelmämalli, jolla tilanteeseen pystytään vastaamaan mahdollisimman hyvin.

Yksiselitteistä vaatimusta jonkin kielen tai minkään muunkaan osaamisesta ei voida työehtosopimukseen tai valintasääntöihin kirjata, sillä tämä rajoittaisi työntekijöiden oikeutta valita joukostaan heidän mielestään sopiva luottamusmies.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee vastauksen tiedoksi ja pitää tärkeänä, että yrityskohtaisia luottamusmiesjärjestelmiä neuvotellessa hallituksen esittämät seikat otetaan huomioon.

Päätös: Valtuusto merkitsi vastauksen tiedoksi ja piti tärkeänä, että yrityskohtaisia luottamusmiesjärjestelmiä neuvotellessa hallituksen esittämät seikat otetaan huomioon.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Aloite 21: Luottamushenkilöiden materiaalin kehittäminen

Tällä hetkellä PAM tarjoaa luottamushenkilöille materiaalia lähinnä erilaisten ilmoitustaululle kiinnitettävien pohjien muodossa. Useissa muissa liitoissa on tarjolla esimerkiksi aloittelevan luottamusmiehen opas tai vastaava julkaisu. Esitämme, että myös PAM kehittäisi luottamushenkilöiden materiaalia tähän suuntaan. Luottamusmiehen oppaan teossa voidaan hyödyntää esimerkiksi alan opiskelijoita (ay-toimihenkilötutkinto-opinnot). Tärkeintä on, että opas kirjoitetaan kansantajuisesti ja, että se vastaa peruskysymyksiin luottamusmiehenä toimimisesta. Oppaassa tulee kertoa kattavasti myös ammattiosastojen roolista.

PAM 003 ry

Hallituksen lausunto:

PAM tarjoaa luottamushenkilöille ilmoitustaululle kiinnitettävien pohjien lisäksi muun muassa oppaita, joita luottamusmiehet voi tehtävässään hyödyntää. Sellaisia ovat oppaat erimielisyyksien käsittelyyn, kiusaamisen käsittelyyn sekä Lisätyöopas, jotka kaikki ovat saatavissa sekä painettuna että verkossa. PamPlus-lehdessä on julkaistu mm. ratkaisu- ja talouskoulua, joiden molempien sisältö palvelee luottamusmiehiä. Lisäksi PamPlus-lehdessä ja -viestissä käsitellään ajankohtaisia teemoja, lainsäädäntöuudistuksia ja työelämään perussääntöihin liittyviä asioita. Aloitteleville luottamusmiehille on tarjolla verkkoperehdytys ja PAMin verkkosivujen wikikorteissa on käsitelty luottamusmiehen tehtäviä.

On kuitenkin selvää, että tiivistä ja selkeää kuvaa luottamusmiesten tehtävästä voi kaikesta tarjolla olevasta materiaalista huolimatta olla vaikea muodostaa.

Vuosi 2017 on luottamusmies- ja työsuojeluvaltuutettujen valintavuosi. Silloin olisi erityisen tärkeää, että uusien luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen hankkimiseksi tällainen materiaali olisi olemassa ja se olisi helposti saatavissa eri kanavissa.

Päätösesitys:

Valtuusto pitää aloitetta tärkeänä ja merkitsee tiedoksi, että se on huomioitu vuoden 2017 toiminnan suunnittelussa.

Päätös: *Valtuusto piti aloitetta tärkeänä ja merkitsi tiedoksi, että se on huomioitu vuoden 2017 toiminnan suunnittelussa.*

Aloite 22: PAMin alueiden ja ammattiosastojen yhteistyön kehittäminen

PAM järjestää alueellisesti koulutuksia uusille luottamushenkilöille. Ehdotamme, että tieto näistä koulutuksista lähetettäisiin myös ammattiosastoille ja koulutuksessa varattaisiin aikaa myös osastojen toiminnan esittelyyn. Jos aktiivisia osastoja on alueella monia, niin

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

koulutuksen osallistujille voisi ainakin jakaa niiden yhteystiedot, kotisivuosoitteet jne.

Esitämme, että alueellisissa koulutuksissa tulisi uusille luottamushenkilöille antaa tavalla tai toisella, mahdollisuus tutustua myös osastojen tarjoamaan toimintaan ja tukeen.

PAM 003 ry

Hallituksen lausunto:

Luottamushenkilöiden perehdytyksessä, luottamusmiesten peruskursseilla ja työsuojelun peruskursseilla kerrotaan ammattiosastojen toiminnasta ja roolista. Peruskursseilla kannustetaan ja kehoitetaan osallistuja olemaan omiin ammattiosastoihinsa yhteydessä ja monet kurssien väliaikana yhteydessä ovatkin. Alueen perehdytyksissä ammattiosastoyhteistyötä voisi vielä kehittää.

Päätösesitys:

Valtuusto pitää aloitetta tärkeänä ja merkitsee tiedoksi, että se on huomioitu vuoden 2017 toiminnan suunnittelussa.

Päätös: *Valtuusto piti aloitetta tärkeänä ja merkitsi tiedoksi, että se on huomioitu vuoden 2017 toiminnan suunnittelussa.*

Aloite 23: **Liiton ja aluetoimistojen henkilökunnan lomat, pidemmät poissaolot, sijaisuudet ja yhteystiedot on annettava tiedoksi: valtuuston jäsenet, luottamushenkilöt, ammattiosastot**

PAMin organisaatiomuutos (työntekijöiden uudet toimenkuvat, yhteystietojen puute, lomat, pidemmät poissaolot jne.) näkyy meille valtuuston jäsenille, luottamushenkilöille ja ammattiosastoille PAMin toimimattomuutena.

Tehdyt muutokset helpottavat mahdollisesti palkatun henkilökunnan työtä, mutta kuormittavat meitä aktiivitoimijoita. Meidän työmäärät ovat organisaatiomuutoksen myötä lisääntyneet merkittävästi ja se hankaloittaa aika ajoin jo meidän päivittäistä työtä ja vähentää muutenkin vähäistä vapaa-aikaa.

Myös Helsinki-Uusimaan aluetoimiston muutto ja päivystyksen supistaminen ovat lisänneet jäsenten yhteydenottoja edellä mainituille aktiivitoimijoille.

- Keneen otamme yhteyttä?
- Mitkä ovat henkilökunnan toimenkuvat ja suorat yhteystiedot?
- Koska ja kauanko henkilökunta (keskustoimisto / aluetoimistot) on lomalla?

Organisaatiouudistuksen jälkeen asioiden käsittely ja eteenpäin vieminen on pitkittynyt. Jäsenten asioiden hoito ja yhteydenotot eivät voi odottaa henkilökunnan lomaillessa. Meillä aktiiveilla on oltava mahdollisuus asioiden hoitamiseen henkilökohtaisesti myös liiton henkilökunnan loma-aikoina tai

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

muina poikkeuksellisina aikoina. Meillä aktiiveilla on oltava tieto liiton henkilökunnan lomista (ajankohdat, pituudet, sijaisuudet).

Merja Lehto
Valtuuston jäsen

Niina Ruutinen
Valtuuston jäsen

Tapio Ojanen
Valtuuston jäsen

Hallituksen lausunto:

Koko Suomen vuosia jatkunut vaikea talous- ja työllisyystilanne näkyvät myös PAMin alojen työttömyyskassan etuudensaajien määrissä. Pitkittynyt tilanne on tätä kautta koetellut myös liiton taloutta ja toimintakykyä. Liitto, liiton kassa ja näiden henkilökunta ovat parhaan kykynsä mukaan sopeutuneet tilanteeseen.

Liiton osuus jäsenmaksutuloista on tällä hetkellä viisi miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2014. Tämä valitettavasti näkyy mm. aloitteessa kerrottuina käytännön hankaluuksina.

Henkilökunnan tulee olla paitsi rivijäsenten myös PAMin aktiivijäsenten tavoitettavissa. Henkilökunnan nimet ja tehtävät osastoittain löytyy julkiselta pam.fi –sivustolta. PAMin puhelinvaihteesta saa henkilökunnan reaaliaikaisen läsnäolo- ja poissaolotiedot.

Muistutamme aluetoimistojen ja keskustoimiston henkilökunta lomiin liittyvistä käytännöistä kuten sijaisen yhteystiedoista sähköpostin automaattisessa lomavastauksessa ja puhelinvastaajaviestissä. Mikäli käytännöissä on puutteita, niin niitä tarkennetaan.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi ja varmistamme lomiin ja muihin poissaoloihin liittyvien käytäntöjen toimivuuden ja toimeenpanon.

Päätös: *Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi ja liitto varmistaa lomiin ja muihin poissaoloihin liittyvien käytäntöjen toimivuuden ja toimeenpanon.*

Aloite 24: Organisaatiokaavio ammattiosastojen käyttöön

Ammattiosaston kohdatessa ongelman, kuten vaikkapa osaston halutessa päivittää tietojansa PAMin nettisivuille, on hankalaa tietää kehen ottaa yhteyttä. Ehdotammekin, että PAM luo osastojen käyttöön sisäisen organisaatiokaavion, josta selviää helposti yhteystiedot ko. osastolle vaikka sähköpostiosoitteena tai vastuuhenkilöt kuhunkin tilanteeseen. Vaihtoehtoisesti tietoja voidaan päivittää jo olemassa olevaan henkilökuntahakuun nettisivuilla, kuitenkin niin että hakusanojen avulla on

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

mahdollisuus löytää oikea henkilö. Tämä vähentää turhaa työtä, jota syntyy selvitetessä kuka mitään asiaa hoitaa.

PAM 003 ry

Hallituksen lausunto:

PAMin aktiivien www-sivuille on lisätty PAMin organisaation kuvaus, joka sisältää eri osastojen ja yksiköiden tehtävät. PAMin hallitus on käynnistänyt syksyllä 2016 viestinnän kehittämishankkeen. Viimeistään sen jälkimmäisessä vaiheessa, jossa kehityskohteenä on liiton sisäinen viestintä, voidaan parantaa nettisivujen henkilökuntahaun ominaisuuksia. Se tarkoittaa, että nykyisten nimen, alueen ja osaston lisäksi kehitettäisiin asiasanahaku tms., jolla löytyy kutakin tehtävää hoitavat henkilöt.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi ja toteaa, että PAMin sisäisen viestinnän kehittämisen yhteydessä parannetaan nettisivujen henkilökuntahaun ominaisuuksia ja käytettävyyttä.

***Päätös:** Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi ja totesi, että PAMin sisäisen viestinnän kehittämisen yhteydessä parannetaan nettisivujen henkilökuntahaun ominaisuuksia ja käytettävyyttä.*

Aloite 25: Ammattiosastojen oikeus jäsenrekisterin hallintaan

Tällä hetkellä jäsentietojen saaminen ja käsittely ammattiosastoissa on työlästä. Ehdotamme, että myös ammattiosastojen jäsenrekisterin käsittelijät saavat oikeuden esimerkiksi päivittää henkilöiden sähköpostiosoitteita, puhelinnumeroita ja osoitetietoja. Niin ammattiosastot kuin PAM ovat siirtyneet sähköiseen tiedottamiseen ja tiedon perille saattaminen olisi tärkeää toiminnan takaamiseksi. Lisäksi tämä helpottaisi työtä myös PAMin puolella, sillä nykyisellään korjauspyyntö lähtee ammattiosastosta sinne sähköpostilla.

PAM 003 ry

Hallituksen lausunto:

Ammattiosastojen jäsenvastaavien työ on tärkeää ja sähköinen tiedottaminen oleellinen osa osastojen toimintaa. Työvälineiden on tuettava osastojen työtä ja siksi aloitteen esiin nostama asia on tärkeä myös muille osastoille.

Liitto saa ainoastaan jäsenten muuttuneet kotiosoitteetiedot automaattisesti. Kaikilta muilta osin jäsenen rekisteritietojen ajan tasalla pitäminen on ensisijaisesti jäsenen itsensä vastuulla. Tätä pyrimme jatkossa paremmin viestimään jäsenkunnalle ja myös tekemään ajan tasalla pitämisen helpommaksi.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

EU:n uusi tietosuoja-asetus, jonka siirtymäaika päättyy vuoden 2017 lopussa, asettaa uusia vaatimuksia rekisterinpitäjille henkilön tietosuojan osalta. Kaikki liiton jäseniä koskeva tieto voidaan tulkita arkaluontoiseksi ja siksi niihin liittyy erityisvaatimuksia tietosuojan osalta. Rikkomuksista saa jatkossa merkittävät rahalliset sanktiot.

Liitossa tullaan muokkaamaan ja kehittämään tarvittavilta osin sekä jäsentietojärjestelmiä että jäsenyyden hoidon prosesseja ja palvelukanavia sekä henkilökunnan ja luottamushenkilöiden tietosuojaosaamista vastaamaan uuden lain vaatimuksia. Ammattiosastojen jäsenvastaavat ovat tässä avainroolissa.

Yhtenä osana muutoksen toteuttamisessa on mm. keskitetty vuotuinen yhteydenpito jäseniin uuden jäsenrekisteriotteen ja -kirjeen muodossa. Jäseniä kannustetaan ja opastetaan pitämään jäsenyytensä kunnossa ja jäsenyydetiedot ajan tasalla sähköisen asioinnin kautta.

Toisena osana muutoksessa on paraikaa meneillään oleva PAMin jäsentietojärjestelmän uudistamisprojekti järjestelmätoimittajan kanssa. Jäsenten ja ammattiosastojen sähköisen asioinnin kehittäminen on mukana suunnitelmassa. Osastojen sähköisen jäsenrekisterin kehittämistarpeet päivitetään vuonna 2017. Aloitteen esiin nostama osastojen sähköisen tiedottamisen helpottaminen ja osastojen jäsenvastaavien oikeus päivittää oman osaston jäsenten sähköposti- ja puhelinnumerotietoja tulee olemaan mukana kehitystyössä.

Sekä nykyisen että tulevan uudistetun sähköisen asioinnin myötä ammattiosastojen on hyvä ensisijaisesti kannustaa ja opastaa omia jäseniään päivittämään itse omia yhteystietojaan sähköisen asioinnin kautta. Jos jäsenellä ei syystä tai toisesta ole tähän mahdollisuutta, osastot voivat nykyisen sähköisen jäsenrekisterin aikana edelleen lähettää korjauspyynnöt osoitteeseen jäsenrekisteri@pam.fi.

Päätösesitys:

Uusi tietosuoja-asetus edellyttää rekisterinpitäjältä suurta tarkkuutta ja jäsenten tietoja saa käyttää ainoastaan asioihin joihin jäsen on antanut suostumuksensa. Liitto panostaa siihen, että jäsentietojärjestelmät ja -prosessit täyttävät sekä lain vaatimukset että osastojen jäsenpalvelun ja -viestinnän tarpeet.

Päätös: *Uusi tietosuoja-asetus edellyttää rekisterinpitäjältä suurta tarkkuutta ja jäsenten tietoja saa käyttää ainoastaan asioihin joihin jäsen on antanut suostumuksensa. Liitto panostaa siihen, että jäsentietojärjestelmät ja -prosessit täyttävät sekä lain vaatimukset että osastojen jäsenpalvelun ja -viestinnän tarpeet.*

Aloite 26: Mobiilisovellus

Esitämme, että PAM toteuttaa mobiilisovelluksen.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Perustelut: Ellet ole mobiilissa, et ole olemassa. Mobiilisovellukseen halutaan samat asiat kuin PAMin www-sivuilla. Älypuhelimella asioita on helpompi lukea, kun sivuista on mobiilisovellus.

PAM Helsingin hotelli- ja ravintolapalvelujen ammattilaiset ry

Hallituksen lausunto:

PAMin sivut ovat rakennettu mobiilissa responsiivisesti toimiviksi, joten jo nyt kaikki tarvittava on mobiililla luettavissa. Mobiilin työpöydälle kukin voi luoda PAMin sivuista pikalinkin, joka muistuttaa sovelluksen ikonina. Lisäksi PAMilla on mobiilikaupoissa TES-sovellutus tarjolla, jolla pääsee helposti lukemaan kaikki pamilaiset työehtosopimukset mobiilimuodossa. Tämän lisäksi kehitämme jatkossa sähköistä asiointia niin, että se toimisi myös sujuvammin mobiilikäytössä.

Päätösesitys: PAM panostaa verkkosovelluksiin, jotka toimivat sujuvasti myös mobiilissa.

Päätös: PAM panostaa verkkosovelluksiin, jotka toimivat sujuvasti myös mobiilissa.

Esityslistan kohta 9. jätettiin kohta auki ja kokous keskeytettiin klo 17.00

Torstai 23.11.2016

Kokousta jatkettiin 23.11. klo 9.00 esityslistan kohdasta 9, puheenjohtajana Berhan Ahmadi.

Aluksi toiminnanjohtaja **Jyrki Konola** vastasi menettelytapavaliokunnan puolesta Merja Lehdon päätösesitykseen, ettei tes-aloitteiden siirtäminen sopimuslatoimikunnille ole liiton sääntöjen mukaan mahdollista. Jatkossa on mahdollista miettiä ratkaisua jossa aloitteet tuotaisiin valtuuston ns. kevyempään käsittelyyn.

Kuultiin menettelytapavaliokunnan vastaukset aloitteisiin 16 ja 18.

Aloitteeseen 16 **Konola** totesi, että menettelytapavaliokunnan mielestä aloite on kannatettava. Mutta menettelytapavaliokunta esittää, että muutosesityksessä mainittu lause ”selvitystyö lähtee siitä, että aloitteessa kuvatun kaltainen toimija perustetaan” poistetaan, koska selvitystyön lopputulos ei voi olla ennalta suunniteltu.

Sopimuspäällikkö **Annika Rönni-Sällinen** vastasi menettelytapavaliokunnan puolesta aloitteeseen 18. Hän korosti, että pienten työpaikkojen edunvalvonnan varmistaminen on erityisen tärkeää, mutta uudenlaisen luottamusmiesjärjestelmän luominen ei ole mahdollista luottamusmiessopimusten takia. Rönni-Sällinen totesi, että kiinteistöpalvelualalla aikanaan ollut toimintamalli alueellisista luottamusmiehistä osoittautui valitettavan toimimattomaksi.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Menettelytapavaliokunta esitti, että alkuperäinen päätösesitys pidetään ennallaan.

Katja Mechelin (Helsinki-Uusimaa) kertoi pitävänsä aloitteen 18 muutosesityksen voimassa. Perusteluina, että edunvalvonta tökkii pienillä työpaikoilla ja järjestäminen ei ole vielä käynnistynyt. Tarvitaan uusia toimia.

Isto Yrjönen (Helsinki-Uusimaa) kommentoi menettelytapavaliokunnan vastaukseen haluavansa pitää muutosesityksensä voimassa aloitteeseen 16.

Mira-Veera Auer (Helsinki-Uusimaa) kommentoi aloitetta 18. Järjestämistyön lisäksi tarvitaan nopeasti toimenpiteitä pienille työpaikoille. Aloitetta ei pitäisi siirtää sopimusalatoimikunnille vaan liitolle. Eli liiton pitäisi tehdä selvitystyö.

Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa) totesi, että kun aika muuttuu, on meidän muututtava ja haettava uusia keinoja edunvalvonnassa. Hän kannusti valtuustoa keskustelemaan uusista vaihtoehdoista, joita aloitteissa 16 ja 18 on esitetty.

Kokous keskeytettiin menettelytapavaliokunnan kokouksen ajaksi ja kokouksen jatkuttua toiminnanjohtaja **Jyrki Konola** esitti menettelytapavaliokunnan puolesta päätösesityksen aloitteeseen 18:

Valtuusto merkitsee vastauksen tiedoksi ja lähettää esityksen liiton käsiteltäväksi.

Menettelytapavaliokunnan esitys hyväksyttiin.

Toiminnanjohtaja **Jyrki Konola** esitti menettelytapavaliokunnan puolesta päätösesityksen aloitteeseen 16:

PAM selvittää vuoden 2017 aikana erilaisten ratkaisujen toimivuutta ja mahdollista soveltavuutta aloilleen ja jäsenilleen. Selvitystyön vaiheista raportoidaan valtuuston kevät- ja syyskokouksille ja selvitystyö valmistuu valtuuston kevätkokoukseen 2018 mennessä.

Isto Yrjönen (Helsinki-Uusimaa) ei hyväksynyt menettelytapavaliokunnan vastausta perustellen edelleen, että selvitystyöllä pitää olla aina tavoite, joka tulee mainita päätöksessä. Hän teki edelleen kannatetun muutosesityksen: *Pidetään alkuperäinen muutosesitys voimassa aloitteeseen 16.*

Seuraavaksi siirryttiin koeäänestykseen, jonka tuloksen perusteella menettelytapavaliokunnan päätösesitys aloitteeseen 16 hyväksyttiin.

Todettiin, että aloitteet lähetetään eteenpäin valmisteluun valtuuston linjausten mukaisesti.

Puheenjohtajaksi vaihtui Sirpa Laakso.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

10. Vuoden 2017 toimintasuunnitelma

Kuultiin toiminnanjohtaja Jyrki Konolan alustus vuoden 2017 toimintasuunnitelmasta ja avattiin aiheesta keskustelu.

Ulla Leskinen (Lounais-Suomi): esitti kannatettuna päätösesityksenä: *Lisäys toimintasuunnitelmaan: Luottamusmiehille pitää järjestää tarvittaessa työnohjausta. Turvallisen ja terveellisen työympäristön pitää koskea myös luottamusmiehiä ja heidän jaksamistaan tulee tukea kaikin tavoin.*

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa) mainitsi, että Suomi 100 - vuotta ja ay-liike 110 - vuotta tulisi näkyä liiton toimintasuunnitelmassa. Lisäksi Lehto esitti kannatettuna päätösesityksenä: *Pamilainen edunvalvonta pitää näkyä suomalaisen ay-liikkeen 110v. juhlavuotena 2017. PAMilainen edusvalvonta pitää näkyä isosti ay-liikkeen 110v juhlassa. Esitämme valtakunnallista näkyvyyttä tv-mainoksella, joka tulee ulos 6.12.2017. Pitkin vuotta voi olla "minitietoisku". Mainoksen pääosassa tulee olla PAMilaiset aktiivit (hallitus, valtuusto, ammattiosastojen aktiivit, johtokunnat jne. sekä luottamushenkilöt). Me olemme PAM! Me annamme pamilaiselle ja 100-vuotiaalle Suomelle edunvalvonnan kasvot. Pamilainen edunvalvonta ei taivu!*

Seuraavaksi kuultiin kommenttipuheenvuorot.

Edunvalvontajohtaja **Jaana Ylitalo** kertoi, että ensi vuoden budjetista on varattu osa luottamushenkilöiden työnohjaukseen ja sitä järjestetään tarpeen mukaan.

Viestintäjohtaja **Timo Piironen** piti Merja Lehdon päätösesitystä hyvänä ja kannatettavana, mutta liiton taloudellisen tilanteen takia esitys ei ole mahdollinen. Liiton näkyvyys on huomioitu viestinnän kehittämishankkeessa.

Todettiin, että vuoden 2017 toimintasuunnitelmaan tehdään lisäys huomioiden Suomi 100 vuotta ja ay-liike 110 vuotta. Hyväksyttiin toimintasuunnitelma vuodelle 2017.

11. Jäsenmaksun suuruus vuodelle 2017

Hallitus esitti valtuustolle, että jäsenmaksu vuonna 2017 on 0,85 % (0,85 %) jäsenen veronalaisesta tulosta, mikäli työttömyyskassan jäsenmaksu vuodelle 2017 on 0,65 % (0,65 %). Kokonaisjäsenmaksu on 1,5 % (1,5 %).

Päätettiin jäsenmaksun suuruudesta hallituksen esityksen mukaisesti.

12. Osastopalautteen suuruus vuodelle 2017

Hallitus esitti valtuustolle, että osastopalautteen suuruus vuonna 2017 on 11 % liiton jäsenmaksuosuudesta. Osastopalautteen perusosan suuruus on 9 % (9 %) ja kannusteosan suuruus 2 % (2 %).

Päätettiin osastopalautteen suuruudesta hallituksen esitysten mukaisesti.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

13. Osastojen jäsenmaksupalautteen kannusteosan perusteet vuodelle 2017

Hallitus esitti valtuustolle, että osastojen jäsenmaksupalautteen kannusteosaan oikeuttavat toimet vuoden 2017 aikana ovat:

- Uuden jäsenen vastaanottaminen jollain konkreettisella, henkilökohtaisella tavalla (kirje, puhelu, tapaaminen jne.)
- Vähintään yksi tilaisuus osaston jäsenille
- Vähintään yksi tilaisuus osaston jäsenille, jotka toimivat luottamusmiehinä/työsuojeluvaltuutettuina
- Yhteydenotto uuteen luottamusmieheen/työsuojeluvaltuutettuun kun tieto valinnasta on osastolle tullut

Päätettiin palautteen kannusteosan perusteista esityksen mukaisesti.

14. Tilintarkastajien palkkioiden perusteet

Päätettiin palkkioiden perusteista esityksen mukaisesti. Tilintarkastajille maksetaan palkkio laskituksen mukaan.

15. Vuoden 2017 talousarvio

Kuultiin aluksi kassanjohtaja **Markku Virtasen** esitys työttömyyskassan talousarviosta. Virtanen totesi, että työttömyyden kasvu on pysähtynyt, mutta tulevaisuuden näkymiä on mahdoton ennustaa. Pieniä viitteitä positiivisesta elpymisestä on. Kassan talousarvio on tilanteeseen nähden kohtuullisen hyvä mm. Työttömyysvakuutusrahastolta erityisten työttömyysrasituksen perusteella saadun tasoituserän ansiosta.

Seuraavaksi kuultiin talousjohtaja **Jukka Mattilan** alustus vuoden 2017 talousarviosta.

Mattila kertoi, että jäsenmaksutulot arvioidaan pysyvän vuoden 2016 tasolla. Peruseriaatteena on ollut, että jäsenmaksutuloilla katetaan toiminnan kulut. Tähän tavoitteeseen ei päästä, vaan kulujen kattamiseen joudutaan käyttämään valtaosa arvioiduista sijoitustoiminnan tuotoista. Tämä siitä huolimatta, että vuoden 2017 budjetti on laadittu hyvin niukasti. Kuluja kuitenkin nostavat mm. jäsentapahtuma Lahdessa, Mattila totesi.

Virpi Torniainen (Kaakkois-Suomi) esitti kannatettuna päätösesityksenä: *PAMissa tehtiin tänä vuonna organisaatiomuutos, jossa Häme irrotettiin Pirkanmaasta ja liitettiin Kaakkois-Suomeen. Tämän pitäisi näkyä alueiden ensi vuoden budjetissa. Nyt ei näin ole, tilanne on päinvastainen. Häme-Kaakkois-Suomen budjetti on yli 96 000 euroa pienempi kuin Pirkanmaan vaikka kyse on PAMin toiseksi suurimmasta alueesta jäsenmäärän osalta. Samoin ammattiosastoja on enemmän ja välimatkat pidemmät. Häme-Kaakkois-Suomen budjettiin tulee lisätä 50 000 euroa, jotta pystytään turvaamaan laadukas jäsenpalvelu ja koulutukset.*

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Piia Kyrö (Kaakkois-Suomi) ihmetteli miksi Häme-Kaakkois-Suomen budjettia pienennetään, vaikka alue kasvaa. Hän esitti huolen siitä, että liiton toimitoija siirretään ammattiosastojen harteille. Kyrö kannatti Torniaisen päätösesitystä.

Kim Stenberg (Lounais-Suomi):

Stenberg halusi selvityksen budjetin rakenteesta Lahden jäsentapahtuman ja sijoitustoiminnan osalta. Hän tiedusteli myös onko Ahvenanmaan toiminta huomioitu budjetissa.

Seuraavaksi kuultiin kommenttipuheenvuorot.

Talousjohtaja **Jukka Mattilan** selvensi Stenbergille budjetin rakennetta liittyen Lahden jäsentapahtumaan ja sijoitustoimintaan. Lisäksi Mattila totesi Torniaiselle ja Kyrölle, että viimeaikaisia toimitsijarekrytointeja ei ole korvamerkitty alueellisesti, vaan ne on huomioitu budjetissa henkilöstökuluissa.

Järjestöjohtaja **Niina Koivuniemi** kommentoi, että budjetissa kaikkein vähiten nipistettiin juuri Häme-Kaakkois-Suomen osalta. Torniaisen 50 000 euron esitys budjettiin on kannatettava ja alueelle ollaan palkkaamassa järjestötoimitsija, Koivuniemi selvensi.

Koivuniemi kertoi, että Ahvenanmaan toiminta on huomioitu budjetissa. Alueen palvelut tulevat paranemaan, mikäli esitys liittojen yhdessä palkkaamasta järjestävästä toimitsijasta hyväksytään SAK:ssa.

Virpi Tornainen (Kaakkois-Suomi) toivoi, että vastaisuudessa budjettiin kiinnitetään entistä tarkemmin huomiota Häme-Kaakkois-Suomen -alueen osalta, sen tehdessä tehokasta ja tärkeää työtä pienillä resursseilla.

Todettiin, että tehdään 50 000 euron lisäys budjettiin, jotta se vastaa aiempia päätöksiä, joilla pyritään turvaamaan laadukas jäsenpalvelu. Päätettiin talousarviosta vuodelle 2017.

Puheenjohtajaksi vaihtui Sauli Isokoski.

16. Informaatio viestinnän kehittämisestä

Kuultiin viestintäjohtaja **Timo Piironen** katsaus syyskuussa käynnistyneestä viestinnän kehittämishankkeesta, jonka tavoitteena on saada PAMin viestintä mahdollisimman vaikuttavaksi ja tehokkaaksi ja joka tukee liiton perustehtävää ja edistää visiota ja strategisia päämääriä.

Hanke muodostuu erilaisista moduuleista (ihmisten käyttäytyminen, viestinnän muutokset, yhteisöviestintä, interaktiivisuus, maine ja vaikuttavuus), selvityksistä (jäsenten haastattelut, hallinnon ja henkilökunnan kysely), paneeleista (nuoriso-, luottamushenkilö- ja maahanmuuttajapaneeli), analysoinnista, arvioinnista ja päätösesityksistä, Piironen kertoi.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Em. toimenpiteiden avulla tehdään ns. ihannemalli viestinnästä joka tulee hallituksen ja johtoryhmän käsittelyyn. Päätösten toimeenpano tapahtuu vuoden 2017 aikana, Piironen selvensi.

Seuraavaksi kuultiin yhteiskuntasuhteiden päällikkö **Hanna Kuntsin** informaatio #onko reilua – pamfletista joka on valmisteltu tausta-aineistoksi ja tueksi yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttamiseen. Pamfletti johdattaa ajattelun sääntelyn tarpeellisuuteen ja siinä käsitellään ”normitalkoot”, sopimusneuvottelut, kunta-, maakunta- ja eduskuntavaalien vaikuttaminen ja muu vaikuttamistyö. Aineiston avulla meillä on yhteinen näkemys, joka kantaa aina vuoden 2019 eduskuntavaaleihin saakka. Pamfletin sisällöstä pyritään luomaan aktiivista keskustelua ja sitä tullaan jakamaan liiton tilaisuuksissa ja koulutuksissa. Painos jaettiin valtuuston ja hallituksen jäsenille.

17. Kokouksen päätöslausuma

Kuultiin päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja Harry Vainion esittely valiokunnan esityksestä kokouksen päätöslausumaksi.

Tapio Ojasen (Helsinki-Uusimaa) puheenvuorossa ja muutosesityksessä korostui yleiskeskustelussa voimakkaasti esille noussut ravintola-alan työvoimapula, sen kasvu ja alan ongelmana oleva matala ansiotaso.

Lisäksi keskustelussa esitettiin pieniä, muutaman sanan muutoksia päätöslausumaan. Päätöslausumavaliokunta kokoontui käsittelemään esitetyt muutokset.

Päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja **Harry Vainio** esitti muokatun esityksen kokouksen päätöslausumaksi.

Hyväksyttiin päätöslausuma. Todettiin, että päätöslausuma liitetään pöytäkirjan liitteeksi.

18. Kokouksen päättäminen

Valtuuston 1. varapuheenjohtaja **Berhan Ahmadi** korosti päätöspuheessaan politiikkaan osallistumisen tärkeyttä. Tämän päivän leikkauspolitiikka tarvitsee ihmisiä jotka ymmärtävät pienipalkkaisen hädän. Tulevat kunnallisvaalit vaikuttavat suoraan tulevaan maakuntahallintoon ja sitä kautta meidän jokaisen elämään, totesi Ahmadi. Mennään ja voitetaan kuntavaalit ja tehdään ay-liikkeestä vielä reilumpi, Ahmadi kannusti.

Päätettiin kokous klo 12.13.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

VAKUUDEKSI

Sirpa Laakso
puheenjohtaja

Berhan Ahmadi
1. varapuheenjohtaja

Sauli Isokoski
2. varapuheenjohtaja

Jyrki Konola
sihteeri

Anu Valve
sihteeri

Merja Lehto
pöytäkirjantarkastaja

Päivi Kinnunen
pöytäkirjantarkastaja

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Osallistujaluettelo**Valtuuston puheenjohtajat**

Laakso	Sirpa	puheenjohtaja
Ahmadi	Berhan	1. varapuheenjohtaja
Isokoski	Sauli	2. varapuheenjohtaja

03 Häme-Pirkanmaa

1 Kuusisto	Tiina	varsinainen jäsen
2 Nyman	Anne	varsinainen jäsen
3 Peltovirta	Kari	varsinainen jäsen
4 Salminen	Soile	varsinainen jäsen
5 Viljanen	Iida	varsinainen jäsen
6 Vuorinen-Vilen	Päivi	varsinainen jäsen

04 Keski-Suomi

7 Kainulainen	Taina	varsinainen jäsen
8 Rajala	Jari	varsinainen jäsen

05 Kaakkois-Suomi

9 Kinnunen	Päivi	varsinainen jäsen
10 Kyrö	Piia	varsinainen jäsen
11 Sairomaa	Tomi	varsinainen jäsen
12 Salmela	Kirsi	varsinainen jäsen
13 Tornainen	Virpi	varsinainen jäsen

06 Itä-Suomi

14 Heiskanen	Kristiina	varsinainen jäsen
15 Kinnunen	Pirjo	varsinainen jäsen
16 Koski	Matti	varsinainen jäsen
17 Leskinen	Ulla	varsinainen jäsen
18 Ropponen	Minna	varsinainen jäsen

07 Pohjanmaa

19 Kukkamäki	Sirpa	yleisvarajäsen
20 Saukko	Päivikki	varsinainen jäsen

08 Oulu

21 Myllys	Kati	yleisvarajäsen
22 Korhonen	Marjo	varsinainen jäsen
23 Kurtti	Heidi	varsinainen jäsen
24 Rantaeskola	Päivi	2. henk.koht. varajäsen (E-S. Luttinen)

09 Lappi

25 Korhonen	Panu	varsinainen jäsen
26 Paksuniemi	Jari	varsinainen jäsen

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

10 Ahvenanmaa

27	Henriksson	Christina	1. henk.koht.varajäsen (I-M. Heikfolk)
----	------------	-----------	--

11 Valtakunnalliset

28	Fagerström	Ulla	varsinainen jäsen
29	Kusmin	Johanna	varsinainen jäsen
30	Lindgren	Toni	varsinainen jäsen

01 Helsinki-Uusimaa

31	Auer	Mira-Veera	varsinainen jäsen
32	Hirvonen	Harri	varsinainen jäsen
33	Kuivalo	Nasu	varsinainen jäsen
34	Laakkonen	Heikki	varsinainen jäsen
35	Lehto	Merja	varsinainen jäsen
36	Leskelä	Petri	varsinainen jäsen
37	Maunula-Sairanen	Katja	varsinainen jäsen
38	Mechelin	Katja	varsinainen jäsen
39	Ojanen	Tapio	varsinainen jäsen
40	Ruutinen	Niina	varsinainen jäsen
41	Saari	Kirsi	varsinainen jäsen
42	Saarinen	Markku	varsinainen jäsen
43	Utriainen	Simo	varsinainen jäsen
44	Yrjönen	Isto	varsinainen jäsen

02 Lounais-Suomi

45	Kivari	Aki	varsinainen jäsen
46	Laaksonen	Jyrki	varsinainen jäsen
47	Pihlajaniemi	Sari	varsinainen jäsen
48	Saarinen	Kati	varsinainen jäsen
49	Stenberg	Kim	varsinainen jäsen
50	Vauhkala	Kai	yleisvarajäsen

Yleisvarajäsenet (nousevat äänivaltaisiksi ao. järjestyksessä)

Vauhkala	Kai	05 Kaakkois-Suomi
Myllys	Kati	06 Itä-Suomi
Kukkamäki	Sirpa	07 Pohjanmaa
Hekkala	Rauno	08 Oulu
Pimper	Jorma	09 Lappi
Lähdesniemi	Marko	11 Valtakunnalliset
Vainio	Harry	01 Helsinki-Uusimaa
Fabritius	Ville	02 Lounais-Suomi
Keto-Tokoi	Outi	03 Häme-Pirkanmaa
Vatka	Jonne	04 Keski-Suomi

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus
2. Läsnäolijoiden toteaminen
3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Kokousvirkaileijoiden valinta
 - 4.1. Sihteerit (2)
 - 4.2. Ääntenlaskijat (5)
 - 4.3. Pöytäkirjantarkastajat (2)
 - 4.4. Päätöslausumavaliokunnan jäsenet (9+1)
 - 4.5. Menettelytapavaliokunta
5. Kokoussääntöjen hyväksyminen
6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen
7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu
8. Hallituksen uuden jäsenen valinta
9. Valtuustoaloitteista päättäminen
10. Vuoden 2017 toimintasuunnitelma
11. Jäsenmaksun suuruus vuodelle 2017
12. Osastopalautteen suuruus vuodelle 2017
13. Osastojen jäsenmaksupalautteen kannusteosan perusteet vuodelle 2017
14. Tilintarkastajien palkkioiden perusteet
15. Vuoden 2017 talousarvio
16. Kokouksen päätöslausuma
17. Kokouksen päättäminen

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Valtuustopuhe / puheenjohtaja Ann Selin

Valtuuston syyskokous, 22.11.2016.

Hyvät valtuuston jäsenet

En harmikseni voi osallistua tänään paikan päällä kokoukseen.

Muutamaan meille erittäin tärkeään ajankohtaiseen teeman haluan kuitenkin näin videon välityksellä tarttua.

Alkusyksystä työskenteli niin sanottu työllisyystyöryhmä, jonka tosiasiallinen tehtäväksi anto oli valitettavasti hakea vain yhteistä hyväksyntää työttömyysturvan heikennyksille. SAK:n johdolla kaikki palkansaajajärjestöt lopulta jättivät eriävän mielipiteen loppuraportista. Työttömyysturvassa ja työllisyyden hoidossa on silti tapahtumassa ja suunnitteilla paljon muutoksia. Monet hallituksen esitykset ovat eduskunnan siunausta vailla ja tulossa voimaan jo ensi vuoden alussa. Erimieliseksi jääneestä kolmikantaisesta työllisyysryhmästä hallitus päätti viedä itse eteenpäin monia asioita, jotka toteutuessaan tuovat jälleen uusia muutoksia jo tiedossa olevien lisäksi. Muutoksia tulee niin paljon ja nopealla tahdilla, että yksittäisten toimien työllisyysvaikutusten suuntaa voi olla vaikea eritellä arvioita tehtäessä.

Ansiosidonnaisen työttömyysturvan ansiopäivärahaoikeuden enimmäiskesto olla alentamassa ensi vuoden alussa nykyisestä 500 päivästä 400 päivään - tai 300 päivään - riippuen työttömän työhistoriasta. Työttömyysturvan omavastuu-aika pitenee seitsemään päivään ja oikeus pitkän työhistorian perusteella maksettavaan korotusosaan on poistumassa. Leikkauksia on tulossa myös työllistymistä edistävien toimenpiteiden ajalta maksettavaan korotusosaan. Palkkatuettu työ ei enää jatkossa kerrytä työssäoloa niin paljon kuin nyt, eli ansiopäivärahaoikeuden ”nollaaminen” tulee palkkatukityössä vaikeammaksi. Omaehtoisesta opiskelusta työttömyysturvalla ei enää palkita entiseen tapaan, kun sen ajalta maksettavia korotusosia ja kulukorvauksia leikataan. Toisaalta hallitus on omaehtoisen koulutuksen suhteen selvittämässä TEM:n ja OKM:n johdolla työttömyysturvan käytön mahdollisuuksien lisäämistä, mikä on tietysti hyvä asia ja laajasti kannatettua.

Ensi vuoden alusta eteenpäin hallituksen suunnitelmien mukaan soviteltua päivärahaa voisi saada kahden viikon ajalle yritystoimintaan työllistymiseen. Tämä saattaa tietysti lisätä lyhyiden toimeksiantosuhteiden ja pakkoyrittäjyyden syntymistä.

Kilpailukyky sopimukseen perustuen eduskunnalla on käsiteltyään esitys, jonka mukaan työpaikalla sovittava palkkojen alentaminen tuotannollisista ja taloudellisista syistä ns. selviytymissopimuksen perusteella, ei heikennä mahdollisesti maksuun myöhemmin tulevaa ansiopäivärahaa.

Maan hallitus on päättänyt viedä eteenpäin myös työllisyysryhmässäkin esillä ollutta aktiivimalliaan eli työttömyysturvan porrastamista. SAK, eikä PAM mallia hyväksy, koska se näyttää työttömyysturvan lisäleikkauksena, joita hallituksen ei pitänyt enää nyt tiedossa olevien lisäksi tehdä. Ja vaikka muuta väitetään, niin porrastus olisi leikkaus kaikille niille, jotka eivät pystyisi yrityksistään huolimatta täyttämään suunnitteilla olevia työttömien aktiivisuusvaatimuksia päivärahatasonsa säilyttämiseksi.

Ensi vuoden alussa kiristetään työn vastaanottovelvoitteita. Karenssit pitenevät ja kokoaikatyötä pitää ottaa vastaan ansiopäivärahaa pienemmällä palkalla. Toisaalta hallitus on ottanut karenssien käytön tarkasteluun ja pyrkii ilmeisesti ratkomaan niihin liittyviä ongelmia. PAM on pitänyt esillä esimerkiksi provisiopalkkaisista ja nollatuntisopimuksilla teetetävistä töistä irtisanoutumisiin liittyviä karenssikohtuuttomuuksia. Niitäkin on tarkoitus tuossa karenssitarkastelussa käsitellä ja hyvä niin. Hallitus on kolmikantaisesti myös selvittämässä nollatuntisopimuksiin ja niiden käyttöön liittyviä pelisääntöjä. Selvitykset valmistuvat maaliskuun loppuun mennessä.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Hallitus on laajentamassa työttömien velvollisuutta oman auton käyttöön työmatkoilla ja työssäkäyntialueet määritellään jatkossa matka-ajalla. Työttömien liikkumista työn perässä tullaan tukemaan uudella liikkuvuusavustuksella.

Paljon kohua herättänyt työnäytepalvelu on loiventunut rekrykokeiluksi. Enintään kuukauden mittaisella rekrykokeilulla voidaan arvioida soveltuvuutta eri tehtäviin. Se perustuu vapaaehtoisuuteen, ei velvoitteeseen, joten siitä kieltäytyminen ei aiheuttaisi karsenveja. Ensi vuonna on päätetty aloittaa työttömien määräaikaishaastattelut, joiden toteuttamiseen on myös hallitukselta tulossa 17 miljoona euroa. On kuitenkin hyvin epäselvää, miten määräraha riittäisi haastatteluiden tekemiseen ja mikä merkitys haastatteluilla todellisuudessa on.

Lisäksi vielä joulukuun puoliväliin mennessä odotetaan tuloksia itsensä työllistäjien työttömyysturvan kehittämistarpeita selvittäneiltä Maria Löfgreniltä ja Harri Hellsténiltä. Selvitysmiesten esityksiä odotetaan mielenkiinnolla.

Lista on hengästyttävä, eikä toimien vaikuttavuudesta ole juurikaan näyttöä haettavissa esimerkiksi naapurimaistamme, joissa työllisyyden hoitoa on lähestytty hyvin eri tavalla, eli panostamalla lisää rahaa alkuvaiheen aktivoiviin toimiin, eikä pelkästään työnvastaanottamisvelvoitteita kiristämällä. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on kuitenkin todellinen ongelma ja itse uskonkin, että nykyisen hallituksen kanssa, kannattaakin panostaa kunnissa itse innovoitaviin työllistämistoimiin ja paikallistason hankkeisiin, joilla moniammatillisesti pystytään auttamaan ihmisiä eteenpäin vaikkapa uudelle koulutuspolulle tai löytämään niin sanottu piilotyöpaikka.

Monessa muussakin asiassa kuntapäätäjät ovat nousseet ihmisten arjen sujuvuuden ja toimeentulon kannalta entistäkin suurempaan rooliin. Hallituksen lyhytnäköiset päätökset erilaisten asiakasmaksujen korotuksista ja palvelutasoa ohjaavien normien purkamisista ovat usein jääneet käytännössä toteutumatta, kun kunnan- tai kaupunginvaltuustossa on asian vaikutukset nähty toisin. Esimerkiksi Helsingissä on nyt päätetty selvittää jopa mahdollisuus maksuttomaan varhaiskasvatukseen, eli lasten päivähoitomaksut laskisivat selvästi. Päätös on monella tapaa ennakkoluuloton ja pitkälle tulevaisuuteen katsova. Kapinahenkeä on ollut ilmassa myös kikyn soveltamisessa, kun työnajan pidennys kunnan työntekijöille sovittiin käytettäväksi työkykyä ylläpitävään liikuntaan. Toki Kuntatyönantajat heti hermostuivat, mutta ajatushan on hieno.

Seuraavat kuntavaalit ovat jo vajaan kuuden kuukauden päästä. Ehdokkaaksi kuitenkin ehtii vielä lähes joka paikassa ja joka puolueessa. Ja jollei ehdokkuus tunnu luontevalta tavalta vaikuttaa, niin kannustan teistä jokaista hakeutumaan jonkun ehdokkaan tukijaksi. Aika suurella varmuudella uskallan sanoa, ettei sellaista kampanjaa ole, jossa ei kaivattaisi lisää ideoijia, somettajia, esitteen jakajia, kirjoittajia, autokuskeja ja vaikka mitä. Ja vaikka puolueiden toimintaan osallistuminen on vähentynyt jo kauan, niin politiikkaa ei aikoihin ole ollut ilmassa niin paljon kuin juuri nyt. Harhaanjohtaminen, ylimielisyys ja pienen joukon etujen ajaminen leimaavat keskusteluista joka paikassa. Hiljentyminen ei ole vastaus populismiin, aktivoituminen on.

Esityslistalla on tänään jälleen talousasioita ensi vuoden osalta. Yhtenä yksityiskohtana nostan esiin VVO:n, jonka tilanne varmasti kiinnostaa monia. Syyskuussa oli VVO: n yhtiökokous, joka päätti ylimääräisestä osingosta. PAMin osuus on hieman alle 5 miljoonaa euroa. Lisäosingon perusteena oli VVO: n ja Y - säätiön välinen kauppa, jossa VVO myi rajoitusten alaiset asuntonsa, noin 8000 kappaletta Y- säätiölle. Lisäosingon käytöstä olemme erityisesti pohtineet, miten ne voisi käyttää edullisten vuokra - asuntojen rakentamiseen varsinkin, kun mainitun asuntokaupan myötä VVO selvästi profiloituu markkinaehtoisten vuokra - asuntojen rakentamiseen. Yhdessä pitkäaikaisen kumppanimme Taaleri Oyj: n ja muiden isompien liittojen kanssa (JHL, PRO ja TEHY) on suunniteltu rahasto, joka tulee keskittymään edullisten vuokra -

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

asuntojen rakentamiseen pääkaupunkiseudulla ja kasvukeskuksissa. Rahaston tuotto tulee olemaan hyvin maltillinen, jotta rahaston tavoite edullisista vuokra - asunnoista on mahdollista toteuttaa. Liiton hallitus on alustavasti päättänyt sijoittaa VVO: n lisäosingosta saadut 5 miljoonaa euroa kyseiseen rahastoon. Lopullinen päätös sijoituksesta tehdään, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt rahaston lopulliset säännöt ja ehdot. Yhteisellä pääomallamme on mahdollisuus tukea nimenomaan yleishyödyllisiä rakennuttajia, joilla usein ongelmana on vaadittavan oman pääoman puute. Näin ollen he saavat käyntiin vain hyvin rajallisen määrän kohteita vuodessa ja tavoite edullisten pienten asuntojen lisääntyvästä tarjonnasta tuntuu karkaavan joka vuosi käsistä. Selvennykseksi siis vielä, että tarkoitus ei ole itse lähteä rakentamaan rahaston kautta, vaan tukea jo olemassa olevia toimijoita, jotka tuottavat kohtuuhintaisia koteja niillä alueilla, joissa tarve on suurin.

Ja sitten viimeinen asia, mutta ei todellakaan kevein. Viime keväänä kilpailukyky sopimuksen solmimisen yhteydessä työmarkkinoiden keskusjärjestöt linjasivat maan hallituksen pyynnöstä maaliskuussa tulevien sopimuskierrosten palkkaratkaisujen muodostumista seuraavasti:

*”Keskusjärjestöt vastaavat maan hallituksen 2.3.2016 tekemään pyyntöön täsmentää seuraavia työmarkkinakerroksia koskevaa kirjausta. Järjestöt lähtevät siitä, että tulevat neuvottelukierrokset toteutetaan seuraavalla tavalla (Suomen malli):
Työmarkkinaratkaisulla tuetaan kansainväliselle kilpailulle alttiiden alojen kilpailukykyä, pitkäjänteisesti työllisyyttä, tuottavuuden kehitystä sekä julkisen talouden tasapainoa. Suomen mallin valmistelu aloitetaan kilpailukyky sopimuksen tultua voimaan ja valmistelussa otetaan tarkemmin kantaa palkansaajien ja työnantajien näkökulmasta sopimusalan ja sen kehityksen kannalta tärkeisiin kysymyksiin. Valtakunnansovittelijan tulee sovittelutoimessaan tukea edellä todettua periaatetta.”*

Kilpailukyky sopimuksen solmimisen jälkeen onkin eri tahoilla käyty keskustelua Suomen mallin laatimisen periaatteista ja sisällöstä. SAK:n hallitus ja sopimusvastaavat ovat käyneet useamman keskustelun mallista ja tehneet alustavia linjauksia mallin valmisteluun. Erityisesti on korostunut SAK:n eri jäsenliittojen keskinäisen koordinaation ja yhteistyön merkitys sekä eri toimialojen tarpeet erityispiirteineen.

Kun SAK teki vuosi sitten syksyllä esityksensä Suomen mallin rakentamisesta, se edellytti, että Suomen mallin valmistelu voidaan käynnistää siitä lähtökohdasta, että avoimen sektorin ja erityisesti kansainväliselle kilpailulle alttiiden alojen kilpailutilanne määrittää palkankorotuksen tason. SAK edellytti myös, että jatkossa palkankorotuksissa huomioidaan erillinen tasa-arvoerä.

Meille (sekä JHL:lle) on erityisen tärkeää, että Suomen malli laaditaan sopusoinnussa kolmikantaisen samapalkkaisuusohjelman tavoitteiden sekä SAK:n perinteisen solidaarisen palkkapolitiittisen linjan mukaisesti. Tulevassa mallissa on turvattava eri alojen tasapuolinen ansiokehitys ja se, etteivät perusteettomat palkkaerot kasva alojen välillä. Tähän olemme yleiskorotuksen lisäksi elementiksi esittäneet erillisiä matalapalkka- ja tasa-arvoeriä.

SAK:n hallitus totesi 7.marraskuuta, että Suomen mallin valmistelua jatketaan. Mallin valmistelun pääperiaatteina ovat:

- ammattiliitot sopisivat yhteisestä palkankorotustavoitteesta huomioiden samapalkkaisuusohjelman ja SAK:n tasa-arvotavoitteet,
- kansainväliselle kilpailulle alttiin alat aloittavat neuvottelut,
- liittojen koordinaatio perustuu solidaarisuuteen ja tämä edellyttää mm. hyvää tietojen vaihtoa,
- Suomen mallin toimivuutta tarkastellaan mm. oikeudenmukaisen ansiokehityksen toteutumiseksi,
- SAK valmistelee palkkapolitiittisen ohjelman kevään 2017 edustajiston kokoukseen mennessä.

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

Olemme tehneet tiivistä yhteistyötä mallin valmistelussa JHL:n kanssa. Olemme myös esittäneet SAK:n edustajistolle, että ”Suomen mallin” valmistelussa ja muodostettavassa neuvotteluprosessissa otetaan huomioon

- kaikkien SAK:n jäsenliittojen osallistuminen palkanormiin liittyvään tavoiteasetteluun ja sen hyväksymiseen
- kolmikantaisen samapalkkaisuusohjelman (2016–2019) tavoitteet
- perusteettomien palkkaerojen kaventamisen mahdollisuus esimerkiksi erillisellä matalapalkka- ja tasa-arvoerällä
- että osapuolilla on tarve tarkastella Suomen mallin vaikutusta eri alojen tasapuolisen ansiokehitykseen,
- liittojen mahdollisuus irtaantua neuvottelukierroskohtaisesti mallista, mikäli palkkakehitys alojen välillä ei palvele edellä mainittuja tavoitteita.

Suomen mallin valmistelu on siis edelleen auki ja sitä pitäisi jatkaa. Valmistelussa on useita asioita, jotka vaikeuttavat lopputuloksen löytämistä ja pöytään pääsyä. Yksi suurimmista ongelmista on se, ettei tällä hetkellä ole osapuolia, joiden kanssa mallista voitaisiin sopia. EK on irtautunut sääntömuutoksensa mukaisesti keskusjärjestöjen välisestä neuvottelutoiminnasta. Toisaalta Suomen mallin valmistelusta sopivat keskusjärjestöt yhdessä, EK siinä mukana. Kuka siis lopulta valmistelee Suomen mallin, miten koordinaatio toimii ja kuka päättää lopputuloksesta? Näihin kysymyksiin ei ole vielä vastauksia. Meidän tavoitteemme ovat selvät, kuten edellä kerroin.

Olemme keskustelleet useaan otteeseen myös ruotsalaisten kollegojen kanssa Ruotsin mallista. Kollegat ovat nostaneet keskusteluissa esiin mm. sen, että tasa-arvoerästä on sovittava yhteisesti, jottei tasa-arvoerää rahoiteta oman alan ratkaisun sisällä. Monella neuvottelukierroksella Ruotsissa, kuten viimeisimmällä, esimerkiksi perushoitajien korkeampi korotus ratkottiin niin, että osalle alan työntekijöistä maksettiin puolestaan alempi palkankorotus. Eli toiset alalla toimivat naiset rahoittivat toisten naisten korotuksen. Tällainen malli ei siis toimi, eikä vastaa tavoitettamme kaventaa perusteettomia palkkaeroja. Suomen mallin valmistelu siis jatkuu ja samanaikaisesti valmistaudumme seuraavaan neuvottelukierroksen, Suomen mallin kera tai ilman. Työtä sopimusalatoimikunnissakin varmasti riittää ja tietysti toivon, että myös te valtuuston jäsenet otatte rohkeasti kantaa tulevien kuukausien aikana, miten tavoiteohjelmamme etenee parhaiten. Työelämän edelläkävijyyttä nyt todella kaivataan!

Antoisaa kokousta kaikille!

PAMin valtuuston syyskokous 22. - 23.11.2016

Helsinki Congress Paasitorni

PAMin valtuuston päätöslausuma 22.–23.11.2016

Keväällä solmittua kilpailukyky sopimusta sovelletaan parhaillaan paikallisesti ja yhteisymmärryksen löytäminen työpaikoilla ja eri toimialoilla on todella vaikeaa. PAMin valtuuston yleiskeskustelussa nousi moneen kertaan esiin ihmetys, miten ensi vuonna esimerkiksi kaupoissa tai ravintoloissa pidentyvät työajat auttavat teollisen viennin edistämisessä? Kun vielä samaan aikaan kantautuu erittäin positiivisia uutisia perusteollisuutemme tilauskantojen elpymisestä ja uusista biotalouden investoinneista, joiden myötä osa teollisuuden toimialoista on väläytellyt esimerkiksi työajan pidentämisen unohtamista, näyttää siltä, että maksumiehiksi jäävät vain matalapalkka-alojen naiset. Valtuustossa kannettiin huolta erityisesti työttömistä, joihin kohdistuvia lisäleikkauksia sopimuksella aikanaan torpattiin. Maan hallituksen on oltava vastuullinen ja sanansa mittainen ja ehdottomasti lopetettava työttömien tilanteen kurjistaminen.

Kasvu kaikkien iloksi

Valtuustossa ilahdutti matkailualan kasvun jatkuminen ja se, että pikkujoulusesongista on tulossa ravintoloissa edellisiä vuosia vilkkaampi. Kaupan myynti on myös hiljalleen elpymässä. Ravintolalalla työvoimapula on kasvava ilmiö ja ongelman taustalla on osittain matala ansiotaso. Pöyristystä herättääkin, että julkisuudessa kuitenkin osa työnantajista ja poliitikoista vaatii esimerkiksi sunnuntaikorvauksista luopumista. Mikäli myynti ei vedä ja aukiolon kannattavuus on huono, niin silloin kannattaa mieluummin miettiä kaupan suuryksikön aukiolojen supistamista, kuin työntekijöiden palkkojen leikkaamista, toteavat PAMin valtuutetut. Kaupan vapautuneet aukioloajat eivät kuitenkaan ole tuoneet uutta työtä tai lisätunteja siinä määrin, kuin päätöstä tehdessä hallitus lupaili, joten se ei enää perusteena pure.

PAMin valtuuston näkökulmasta talkoot on nyt talkoiltu. On aika tehdä oikeudenmukaista politiikkaa ja jokaisen päätöksen kohdalla hallituksen on kysyttävä itseltään ”Onko reilua?”.

Alustatalous uhasta mahdollisuudeksi

Robotisaatio, automatisaatio, klikkityö, jakamistalous, eli digitalisaatio koko kirjossaan muuttaa jo nyt palvelualojenkin työtä ja osaamistarpeita. Aiheen haltuunottaminen ja kannanmuodostus on kuitenkin valitettavan alkuvaiheessa koko palkansaajakentässä. Työpaikkojen arjessa muutos näkyy parhaiten ehkä kaupan alan ensi askelina. Varastologistiikassa jättimäiset investoinnit näkyvät valtavan kokoisina robotteina Sipoon varastolla ja automaattikassoja on jonkin verran käytössä. Työ muuttuu vääjäämättömästi. PAMin valtuusto haluaa, että uuden ajan työ otetaan näkyvästi mukaan liiton tarjoamiin koulutuksiin, seminaareihin, alueiden tapahtumiin ja lisätään yhteistä ymmärrystä, jotta voimme olla ajoissa vaikuttamassa tulevaisuutemme suuntaan.

